

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 166 Claremont St., Toronto 8, Ontario

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 6

Pentadienis, Vasario (February) 5, 1960, Toronto, Ontario

M E T A I XXIX

CCF Remia Visuotiną Nusiginklavimą Priešinas Nuklinėm Bombom Kanadoje

OTTAWA. — CCF įteikė parlamentui priimtį rezoliuciją, kurioje yra siūloma, kad Kanada remtų visuotiną nusiginklavimą ir pati nesiginkluotų atominiais ginklais.

Rezoliucija siūlo, kad parlamentas išreikštų pilną paramą visuotinam nusiginklavimui ir visiems žingsniams tuo reikalu; kad pasisakytų prieš įvedimą atominių bombų Kanadoj ar ginklavimą atominėmis bombomis Kanados jėgų Europoje ar kur kitur; kad remtų nuklinių bandymų sulaikymą.

Vienu žodžiu, kad Kanada stovėtų taikos ir nusiginklavimo pusėj.

Ši rezoliucija bus oficialiai įnešta per CCF atstovą Haroldą Winchą, kurs atstovauja Vancouver East apylinkę.

Rezoliucija taipgi pasisako už taupymą išlaidų: suvienijant militarines jėgas; sulaikant eikvojimą pinigų ant pasenusių ginklų. Sutaupos turi būti naudojamos socialinėms pagerinimams namie.

CCF rezoliucija taipgi siūlo, kad Kanada ragintų NATO studijuoti nusiginklavimą ir "atsikabinimą" (disengagement). Kitaip sakant, kad tarp Rytų ir Vakarų būtų sudaryta neutrali zona.

Be abejonės, Kanados visuomenė šiam CCF pasiūlymui karštai pritaras. Tai labai geras pasiūlymas.

Kaip žinome, prieš nuklinį ginklavimąsi pasisakė Kanados universitetų profesoriai ir studentai. Nusiginklavimo ir taikos idėja plinta visuose kampuose, ir ne tik Kanadoj, bet ir visame pasaulyje.

Apgailėtina, kad liberalai su savo lyderiu Pearsonu pasirodė parlamente labai neigiamai. Jie išėjo prieš bent kokį mažinimą ginklavimosi. Jie išpeikė vyriausybę už "atoslūgį" ginklavimosi reikaluose.

Greitu laiku parlamente bus plačios diskusijos viršų pasiūlytais reikalais. Paaiškės, kas už ką. Paaiškės visų partijų veidas.

RYTŲ EUROPOS LYDERIAI TARSIS

MASKVA. — Čia susirinko Rytų Europos socialistinių šalių lyderiai dėl pasitarimo agrikultūros ir kitais svarbiais reikalais.

Dalyvauja ir Rytų Vokietijos lyderiai su Walteriu Ulbrichtu priešakyje.

Kinija ir Burma Sutvarkė Sieną

RANGOON. — Burmos premjeras generolas Ne Win ir Kinijos premjeras Chou En-lai tarėsi Pekine abiejų šalių reikalais ir, tarp kitko, sutvarkė sienos reikalą.

Tarp Burmos ir Kinijos siena nebuvo aiškiai nustatyta ir buvo tam tikrų nesuspriptomų, bet dabar reikalus ištaisytas.

Taipgi abi šalys pasirašė nepuolimo sutartį ant 10 metų.

Burmos ir Kinijos susitarimas yra pavyzdys ir Indijai. Indija taip pat turi tartis ir susitarti su Kinija dėl sienos. Grumojimai militarinė galia nieko neišspręs.

Dar Nepasiekė 435 Angliakasių

COALBROOK, P. A. — Užgriuvusių angliakasių gėbėtojai grėžia skylę linkui 435 angliakasių, kurie po žemėmis išbuvo jau virš 10 dienų.

Drilius išgrėžia 10 pėdų į valandą, bet viso reikia išgręžti 515 pėdų. Šia skylę bus varomas šviežias oras ir požemį ir bandoma susisiekti su angliakasiais, jeigu jie dar gyvi. Jeigu bus surasta, kad kasykloje yra dujų, tai bus aišku, kad angliakasiai uždušo.

TOKIJO. — Hokkaido angliakasykloje išsiveržė gaisras ir atkirto išėjimą 51 angliakasiui. Nelaimė įvyko 3,000 pėdų gylėje. Gaisras prasidėjęs po eksplozijos.

SMARKIAI SUMUŠĖ UNIJOS PAREIGŪNĄ

VANCOUVER. — Du vyrai sumušė iki samonės netekimo Richardą Greaves, National Association of Marine Engineers prezidentą. Tai jau antras sumušimas.

Manoma, kad mušeikos galėjo būti iš kurios nors kitos unijos. Eina varžybos tarp Seafarers International Union ir Canadian Brotherhood of Railway Employees ant Transport Workers už darbininkus, kurie aptarnauja priplauką. Abidvi unijos yra CLC afiliacijos.

STATYS DIDŽIAUSIĄ UŽTVANKĄ PASAULYJE

MASKVA. — Tarybų Sąjungos inžinieriai galvoja apie statymą didžiausios užtvankos visame pasaulyje dėl elektrinės. Užtvankos siena būtų 975 pėdų aukščio.

Užtvanka būtų ant Vakish upės, Tadžikistano respublikoje.

MIKOJANAS ATIDARYS PARODĄ HAVANOJE

MASKVA. — Anastas I. Mikojanas, pirmas premjero pavaduotojas, išvyksta į Havaną, Kubos sostinę, kur jis atidarys Tarybų Sąjungos mokslo, technikos ir kultūros parodą. Jį užkvietė Kastros vyriausybė.

Tai tokia pat paroda, kokia neseniai buvo Meksikoje.

IŠLAIDOMS SIŪLO PO \$438 NUO ŽMOGAUS

WASHINGTON. — Prezidento Eisenhowerio pasiūlytos išlaidos reiškia, kad ant kiekvieno šalies gyventojų, įskaitant ir vaikus, proporcionaliai skiria po \$438. Žinoma, jeigu pasiūlytų pinigų užtektų, bet gyvenimas rodo, kad kiekvienais metais prie siūlomos sumos vis da reikėdavo pridėti.

Daugiau kaip pusę biudžeto siūlo išleisti karo reikalams, būtent \$45,600,000,000. Tuo kartu sveikatos, apšvietos ir šalpų reikalams siūlo tikrai \$3,500,000,000.

Dešiniųjų Sukilimas Alžirijoje Susmuko

PARYZIUS. — Dešiniųjų francūzų kolonistų sukilimas Alžirijoje, vyriausiai Alžyro mieste, susmuko. Pasirodė, kad jie neturėjo užtektinai pritarimo ne tik Francijoje, bet ir pačioje Alžirijoje.

Generolų De Gaulle atsisaukus ir tvirtai pareiškus, kad jo vyriausybė nekeis savo nusistatymo Alžirijos apsisprendimo reikalu, pasidare aišku, kad sukilimas negali pavykti. Pašaukus į tarnybą rezervistus, kurių nemažai buvo už barikadų, paliko už barikadų vos pora tūkstančių civilių. Atkirtus elektrą ir vandenį, kito kelio neliko, kaip aplėisti barikadas.

Tiesa, sukilimo lyderiai, Pierre Lagaille, Joseph Otiz ir Robert Martel, šau-

kė, kad jie kovos, kol gyvibus, bet tas nei kiek nepadėjo. Pasekėjai nesusizavėjo jų narsuimu.

Beje, Joseph Ortiz, taverenos užlaikytojas Alžyre, yra Fašistinio Francūzų Nacionalio Fronto lyderis. Tad suprantama, kad jis nenori sutikti su De Gaulle politika. Kiti du lyderiai taipgi artimi jam.

Tuo tarpu Francijoj De Gaulle gavo dešimtis tūkstančių laišku nuo visokių organizacijų ir unijų, kuriuose buvo reikiamas pritarimas jo linijai. Darbininkai išreiškė savo pritarimą De Gaulle nusistatymui vienos valandos streiku.

De Gaulle vyriausybė nesnaudė, taipgi. Ji "apčiupinėjo" dešiniųjų lidzus ir paėmė nemažai literatūros, kuri aiškiai rodė, kur jie stovi, ko jie nori.

Atrodo, kad dešinieji buvo užsimoję priversti De Gaulle išsižadėti savo pažadų Alžirijos gyventojams ir tęsti karą toliau. Galimas daiktas, kad jie turėjo planą nuversti De Gaulle vyriausybę ir pastatyti savo. Bet militariniai lyderiai elgėsi atsargiau, negu anuo metu. De Gaulle vyriausybę matyti išlaikė masinis žmonių pritarimas.

Matyti, kad Francija šiuo tarpu išsigelbėjo nuo reakcijos išgalėjimo.

Kuba Netiki Prez. Eisenhoweriui

HAVANA. — Kubos prezidentas Osvaldo Torrado rengiasi atsakyti į prezidento Eisenhowerio pareikštą mintį laikraštininkams Kubos reikalais.

Prez. Eisenhoweris, kaip žinia, sakė, kad Amerika negalvoja daryti jokių represijų prieš Kubą, ir kad Amerika laikosi nesikišimo į kitų šalių vidaus reikalus dėsniu.

Kubos laikraščiai rašo, jog toks prezidento teigimas yra netikras ir dviprasmiš. Kubos liaudis nori, kad prezidentas tai įrodytų darbais, o ne žodžiais.

Paleido į Erdvę Milžiną Baliūną

VALLEY FORGE. — Amerikos mokslininkai paleido į erdvę moksliniams reikalams milžiną baliūną. Baliūnas su savim nusinešė ir 2,500 svarų visokių mokslinių įrengimų, kuriais iš tenai perduos įvairias mokslines žinias.

Numatoma, kad baliūnas iškils 22 mylias į aukštumas ir tenai stovės vietoje apie dvi dienas. Paskui baliūnas iš lengvo pradės leistis žemyn.

Paleidus jį pasirodė, kad jis nulėkė virš Atlanto netoli Puerto Rico salos. Paleidus, kas minutę šovė aukštytyn po 700 pėdų.

ATVYKSTA 12 ŽYMIŲ TSRS PAREIGŪNŲ

WASHINGTONAS. — Į Jungtines Valstijas atvyksta 12 Tarybų Sąjungos žymių pareigūnų. Jų tarpe bus šeši tarybinių respublikų premjerai ir šeši sričių pirmininkai. Jie yra kviečiami Amerikos valstijų gubernatorių, kurie praėjusią vasarą lankėsi Tarybų Sąjungoje.

Lietuvos premjeras nepakviestas, nes amerikiečiai Lietuvoje nesilankė.

Iš Kanados Gyvenimo

United Auto Workers unijos aukštieji viršininkai (gyveną Jungtinėse Valstijose) pravesia tyrinėjimą Kanadoje, ar iš tikrųjų nekurię auto darbininkų unijos Kanadoje viršininkai yra "raudoni", kaip atžagareiviai teigia.

Pastarosiomis dienomis UAW Kanados direktorius G. Burt pašalino Paul Siren iš UAW unijos Toronto apylinkės direktoriaus vietos už tai, kad jis, kieno tai liudijimu, penki metai atgal susitikęs su komunistų veikėjais.

Tas labai aiškiai parodo, jog makartizmas dar nėra miręs.

Reikia atsiminti, kad Siren išbuvo unijos pareigūnu 17 metų. Niekas negali nieko pasakyti prieš jį. Jis savo pareigas atliko labai sąžiningai. Bet užteko kam nors paplepėti, kad jis buvo susitikęs su komunistais, kad viršininkams būtų proga pašalinti jį.

O jis buvęs atleistas todėl, kad jis ne visada sutikdavęs su biurokratiškais aukštaisiais viršininkais.

Torontas žingsnis po žingsnio prisijungė priemiesčius ir dabar išnaudoja juos savo naudai. Bet priemiesčiai pradeda šiaušti. Nekurie jau kalba apie išėjimą iš metropolio.

Skandžiausias smūgis Toronto "tėvai" uždavė šiomis dienomis. Jie, sudarę planavimo komitetą beveik iš torontiečių, paskelbė planą ne tik dėl miesto, bet ir priemiesčių. Tai buvo tikrai begėdiškas užsimojimas.

Kas dar pažymėtina, tai kad planuotojų tarpe didžiama yra biznierių. Darbo žmonių atstovų visai nėra. Net ir lūšnomis "naikinti" komisiją sudaro vien stambieji biznierių.

Toronte yra pravedami platūs keliai, požeminiai traukiniai ir kiti pagerinimai, o priemiesčių žmonės turi mokėti dvigubai už transportaciją.

Visai nedyvai, kad bruzdėjimas prieš miestą auga.

Nuo praėjusio karo iki dabar Kanadon atvyko arti 2,000,000 emigrantų. Šiomet būsią pasiekta 2,000,000 skaitlinė, kaip raportuoja imigracijos ministras.

Jis taipgi teigia, kad emigrantai nėra atsakingi už nedarbą. Ontarijoj esą daugiausia darbu, o čia kas penktas darbininkas yra atėivis. Ateiviai taip pat sukurią daug darbų.

Sakoma, kad Kanados Darbininkų Kongresas atmetė

nikelio kasėjų unijos apeliaciją priimti į savo eiles.

Girdi, ne visi lokalai pašalinę iš vadovybės "ružavuosius".

Matyti ir toliau bus varoma kampanija apvalymui unijos, kaip jie sako, nuo progresyvių. Kongreso vadovybė, susidedanti daugiausia iš socialdemokratų, nori sukūsti į nikelio kasėjų unijos vadovybę savo žmones.

Tarybiniai ledo rutulio žaidėjai pralaimėjo Kitchenerį, Toronte ir Windsore, bet atsigavo kitur.

Ottawoje jie sumušė 10:1, o Vancouveryje 10:2.

Išrodo, kad tarybiniai žaidėjai iš pradžių žaidė per daug atsargiai. Jie buvo vyriausiai nugalėti stumdymo pagalba. Svečiai, aišku, nediršo naudoti tuos pačius metodus. Bet vėliau matyti jie persiėmė kanadiečių taktika.

Kanadietis

Aklų ir Akinių Specialistas
J. E. Merritt & Son
Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po piet uždaryta
Antradi., Ketv. ir Penkt. vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — EMpire 3-0631

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Sviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.
Savininkas Ch. Pamapas
Telefonas: LL 46917

KAS ČIA KALBA?

Nugi, baisiai įdomios knygos, kurias pradėjęs skaityti, skaitysi neatsikvėpdamas iki galo... kurios parduodamos visai žmoniška kaina... kurios eina ir į Lietuvą ir ta pačia kaina — tik 5 doleriai už visas 4 knygas! (Kurie siųsite į Lietuvą, atsiųskite mums aiškų adresą).

SAULĖS RŪSTYBĖ (romanas) sako: skaitai mane, nes myli, o nemylėti negali, kada mane skaitai. 311 puslapių. Kaina \$3.00.

ČIKAGOS ŠEŠĖLIAI — žiaurios tikrovės vaizdų knyga, kurioje tikrojo, nuogojo gyvenimo yra daugiau, negu mariose vandens ir druskos. Ilustruota, 316 psl., kaina \$3.00.

ŠIRDIES RŪMAI (romanas) sako: tik tada vaikščiosi širdies rūmuose ir juos tikrai pažinsi, kada mane skaitysi. 449 psl., kaina \$4.00. Ilustruota.

ŠLIUPTARNIAI (Amerikos lietuvių gyvenimo knyga) sako: tik mane skaitydama matysi lietuvių tautos trečiosios dalies darbus, vargus, kančias, nuopelnus, kultūrą ir tautinį išlikimą. 652 psl., kieti viršeliai, kaina tik \$3.00!

VISOS 4 KNYGOS TIK UŽ \$5.00! Bet kas nori tik 1 ar 2, ar 3 knygu, tai už 1 tik \$2.00, už 2 tik \$3.00, už 3 tik \$4.00.

Persiuntimo kaštus apmokame. Rašykite:

DR. ALG. MARGERIS, 3325 So. Halsted St.
Chicago 8, Ill., USA

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijo. Centro Komiteto Įsteigtas

KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, ONT.

Teikia veltui pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniais metais išleistų Tarybų Lietuvoje.

Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kauciją, kuri gražinama nustojus naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugražinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygynas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Žemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norintius naudotis knygynu prašome išsikirti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

PUODŽIŪNKIEMIS. Parašė A. Vienuolis. Romanas. Knyga 444 puslapių. Knygyne Nr. 50.

ISDUKTERĖ. Parašė A. Vienuolis. Telpa aštuonios apsakos ir apsakymai. Knyga 182 puslapių. Knygyne Nr. 51 ir 52.

PETRO CVIRKOS RASTAI:

Pirmas tomas. Jame telpa 21 apsakaitė. Knyga 256 puslapių. Knygyne Nr. 53.

Antras tomas. Jame telpa 20 apsakaitė. Knyga 248 puslapių. Knygyne Nr. 54.

Trečias tomas. Jame telpa 29 apsakaitės-apsakymai. Knyga 308 puslapių. Knygyne Nr. 55.

Penktas tomas. Jame telpa 55 įvairios pasakos. Knyga 248 puslapių. Knygyne Nr. 56.

Šetas tomas. Jame telpa pirma dalis apsakos "Frank Kruk". Knyga 300 puslapių. Knygyne Nr. 57.

Septintas tomas. Jame telpa pabaiga "Frank Kruk". Knyga 328 puslapių. Knygyne Nr. 58.

Aštuntas tomas. Jame telpa romanas "Žemė Maitintoja". Knyga 240 puslapių. Knygyne Nr. 59.

Devintas tomas. Jame telpa dvylika apsakaitė. Knyga 280 puslapių. Knygyne Nr. 60.

Daina. Joje telpa apart "Daina" dar kitos 22 apsakaitės ir apsakymai. Knyga 276 puslapių. Knygyne Nr. 61 ir 62.

Rinktinė. Joje telpa rinktiniai P. Cvirkos eilėraščiai, apsakaitės, pasakos, apybraižos, publicistikos ir kritikos straipsniai. Knyga 392 puslapių. Knygyne Nr. 63.

Frank Kruk. Apysaka. Knyga 580 puslapių. Knygyne Nr. 64 ir 65.

Žemė Maitintoja. Romanas. Knyga 196 puslapių. Knygyne Nr. 66.

KALVIO IGNOTO TEISYBĖ. Parašė A. Gudaitis-Guzevičius. Apysaka. Pirmoji knyga keturiose dalyse, 452 puslapių. Knygyne Nr. 67 ir 68.

KALVIO IGNOTO TEISYBĖ. Parašė A. Gudaitis-Guzevičius. Apysaka. Antroji knyga, penkiose dalyse, 574 puslapių. Knygyne Nr. 69 ir 70.

BROLIAI. Parašė A. Gudaitis-Guzevičius. Apysaka. Pirmoji knyga 328 puslapių. Knygyne Nr. 71.

BROLIAI. Parašė A. Gudaitis-Guzevičius. Apysaka. Antroji knyga, 248 puslapių. Knygyne Nr. 72.

PO AUDROS. Parašė Dovydaitis. Romanas. Knyga 312 puslapių. Knygyne Nr. 73 ir 74.

APSAKYMAI. Parašė J. Dovydaitis. Joje telpa 12 apsakymų. Knyga 160 puslapių. Knygyne Nr. 75 ir 76.

DRAUGAI IKI MIRTIES. Parašė J. Dovydaitis. Knygėlė 100 puslapių. Joje telpa penki apsakymai. Knygyne Nr. 77 ir 78.

MIRGORODAS. Parašė N. Gogolis. Knygoje 340 puslapių. Telpa N. Vodovozovo parašyta N. Gogolio biografija ir N. Gogolio 2-jų dalių apysaka. Knygyne Nr. 79.

MIRUSIOS SIELOS. N. Gogolis. Knygoje telpa dviejų tomų apysaka. Knyga 372 puslapių. Knygyne Nr. 80.

DUONA. A. Tolstojus. Apysaka. Knyga 316 puslapių. Knygyne Nr. 81.

TRYS SESERYS. A. Čechovas. Knygoje telpa aprašymas apie autoriaus dramaturgiją ir teatrą, taipgi keturiolika scenos veikalų. Knyga 468 puslapių. Knygyne Nr. 82 ir 83.

TARYBŲ LIETUVOJ

Žemaičių Sostinės Rytojus

Nuo autų iki trikotažo

Buržuazijos valdymo metais Telsių biznieriukas Augustinavičius nutarė pasidaryti fabrikantų. Tam šioji tokį kapitalą turėjo. Pasistatė Telsių centre mūrinį namą, susikrapštė keliasdešimt pasenusių staklių ir atidarė verpimo-audimo fabrikėlį. Verpiami linai, pakulos, šimtas-pusantrė šimto žmonių dirba po 12 valandų. Asortimentas labai platus: maišai, brezentai, autai kariuomenei.

Fašistinės okupacijos metais fabrikėlis merdėjo. O besitraukdamį hitlerininkai išvežė audimo stakles, išmontavo elektros motorus. Tarybų valdžios metais teko pradėti iš naujo.

1950 metais "Mastis" tapo trikotažo fabriku, kurio produkcija žinoma visoje mūsų šalyje. Jeigu anais, 1950 metais, fabrikas davė produkcijos už 2 milijonus rublių ir dirbo apie 300 darbininkų, tai septynmetį mastiečiai pradėjo išleisdami trikotažą už 73,3 milijono, ir darbininkų skaičius padidėjo daugiau kaip šešis kartus.

"Masčio" direktorių V. Stanį radome naujame fabrike. Ten, kur kadaise buvo Augustinavičiaus fabrikėlis, atidarytas pirštinių cechasis. Visa gamyba perkelta į Telsių pakraštį. Pokario metais pastatyti nauji cechai. Direktorius pasakoja:

— Per septynmetį fabrikui išplėsti ir rekonstruoti bus sunaudota 14 milijonų rublių, į naujas patalpas persikels siuvimo cechasis. Darbininkams bus įrengta valgykla, vaikų darželis, asfaltas ir žalumynai juos fabriko teritoriją. Paskutiniaisiais septynmečio metais "Mastis" išleis produkcijos už 120 milijonų rublių.

Nors "Masty" dirba be maž kas aštuntas Telsių gyventojas, bet tai nereikia, kad žemaičių sostinėje nėra kitos pramonės. Savo dirbtuves turi vietinio ūkio valdyba, MMS. Mieste yra statybos valdyba, autotransporto kontora. Jos plėsis ir didės. Bene daugiausia didės naujasis konservų kombinatas.

Žemaičių sostinės kultūra

Einant centrine Respublikos gatve, jūs būtinai pastebėsite rausvą mūrą. Buržuazinio valdymo metais žmonės jį iš toli aplenkavo: čia buvo kalėjimas. Dabar čia įsikūrė muzikos mokykla.

Telsiuose veikia trys vidurinės mokyklos, taikomiosios dailės technikas. Septyn-

mečio pradžioje miesto pakrastyje pradėta statyti didžiulė vidurinė mokykla. Joje mokysis daugiau kaip 900 vaikų. O greta naujosios mokyklos jau statomas 450 vietų internatas.

Negali nesustoti ties nauja iškaba "Telsių liaudies teatras". Jis atsirado pirmaisiais septynmečio metais. Režisierius E. Karanauskas subūrė trupę entuziastų iš mokytojų, tarnautojų, darbininkų tarpo.

Miestui papuošti

Nors Telsiai ir vadinami žemaičių sostine, bet kol kas atrodo ne per gražiausiai. Su tuo žemaičiai sutinka ir čia pat pasakoja, kas daroma miestui papuošti.

— Jau šiais metais pradedės miesto asfaltavimas, — pasakoja rajono vadovai. — Dabar turime mieste penkias elektrines, o žmoniškos šviesos nėra. Šiais metais Telsius pasieks aukštos įtampos linija.

Kurią miesto dalį beaplan-kytume, visur matome statybas. Pernai telšiečiai gavo plačiaekraninį kinoteatrą "Džiugas". Buvo perduota tiek gyvenamojo ploto, kiek per visus pokario metus. Kiekvienais septynmečio metais gyvenamųjų namų statyba vis didės. Aikštę prie geležinkelio stoties puoš triaukščiai gyvenamieji namai, parduotuvės. Pirmas to pranašas — baigiamas statyti "Masčio" 100 vietų vaikų lopšelis.

Anksčiau tik vyskupas turėjo sau įsirengęs vandentiekį ir kanalizaciją. Dabar šiemis darbams išskirti aštuoni milijonai rublių, baigiamas gręžti artezinis šulinys. Septynmečio pabaigoje kas parą miesto gyventojai gaus po tris tūkstančius kubinių metrų tyro vandens.

Darbo žmonių buitį pagerins ir 1962 metais į Telsius nutiestas dujotiekis. Telšiečiai prisimena, kad jie greitai žiūrės Vilniaus televiziją.

Daug rūpesčio Telsių vadovams kelia miesto parko įrengimas. Numatyta didelė miesto dalį su sodais, aikštėmis paskirti poilsiui. Rengiamas aikštynas su stadionu, teniso, tinklinio, krepšinio aikštelėmis, atviru baseinu. Parke bus pastatytas vasaros teatras, šokių aikštelė, įrengtas miestelis vaikams su visais smagumais. Rūmus, kur šiuo metu yra rajono vykdomasis komitetas, numatoma atiduoti pionieriam. Be to, jie dar gaus didžiulį sodą. Bus pastatyti kultūros rūmai su 500 vietų sale.

Alytaus miesto kultūros namuose veikia nemaža pajėgių meno kolektyvų — šokių, dramos, muzikos. Labai darnus yra kanklininkų ansamblis. Jį sudaro įvairių profesijų žmonės.

Nuotraukoje matome Alytaus kanklininkes, pasiruošusias išeiti į sceną. Iš kairės: banko buhalterė Onutė Daunoravičiūtė, banko ins-

pektorė Elena Strazdaitė, Alytaus pieninės tarnautoja Vida Lisicovaitė, siuvimo fabriko brigadininko pavaduotoja Liuda Kasparavičiūtė, socialinio aprūpinimo skyriaus sąskaitininkė Roma Miškelevičiūtė, siuvimo fabriko darbininkė Elena Surazinskaitė ir rajoninės ligoninės medicinos sesuo Zosė Nedzinskaitė.

Dovana Moksleiviams

ŠIAULIAI. — Baigiasi moksleivių žiemos atostogos, ir vėl miesto mokyklose prasidės darbas, užvirs kova už pažangumą, gerą žinių įsisavinimą. Šiaulių moksleiviai po atostogų gaus gerą dovaną: prie aštuntosios vidurinės mokyklos pradėjo veikti internatas. Tai dovana miesto moksleiviams.

Šiomet čia bus apgyvendinti 138 mokiniai, o sekantisiais metais, įsikūrus naujame pastate, internate apsigyvens ir gaus visą išlaikymą 450 moksleivių.

Kitas tokio pat dydžio internatas - mokykla statomas vakarinėje miesto dalyje Vilniaus - Darbininkų gatvių sankryžoje.

IR ZARASUOSE — PLACIAEKRANINIS

Iš svarbiausių dalykų, kas krenta į akis atvykusiam į Zarasus, — statybos. Vienas šalia kito kyla į viršų pastatai Puškino gatvėje. Čia statomas internatas, eilė gyvenamųjų namų darbininkams.

Šiomis dienomis Zarasų gyventojams atvėrė duris naujas plačiaekraninis kinoteatras "Rūta". "Rūtoje" 400 vietų.

Neatpažįstamai pasikeis mėgiama telšiečių poilsio vieta — Germanto ežero pakrantės. "Masčio" fabrikas, konservų kombinatas, vietinio ūkio valdyba ir kitos organizacijos pasistatys vasarnamius. Bus įrengta turistinė bazė, estrada, sūpuoklės. Jau skiriami sklypai ir tiems darbo žmonėms, kurie staty- sias vilas prie žaliojo ežero.

V. Miniotas

Leipcigą ir Bagdadą

KAUNAS. — Garsėja savo dirbiniais Kauno dailės kombinatas. Jo produkcija buvo demonstruojama Čekoslovakijoje, Lenkijoje, Jungtinėse Amerikos Valstijose, Japonijoje, Ceilone ir kitur surengtose parodose bei mugėse. Kombinato dirbiniai visur susilaukė aukšto įvertinimo. 1958 m. Briuselio parodoje už keramikos ir odos gaminius dailės kombinatas gavo aukso medalį. Kombinas dabar gauna daug užsakymų lietuviškos nacionalinės dailės gaminiams.

Kaip seksis šiomet? — šis klausimas jaudina dailininkus ir meistrus, kai jie pirmosiomis naujųjų metų dienomis ruošėsi siųsti į užsienį savo produkcijos pavyzdžius. Į Leipcigą ir Bagdadą vykstančias tarptautines muges kombinatas išsiuntė 25 pavyzdžius. Tai dailininko Striogos "Eglė — žalčių karalienė", Komuntavičiaus skulptūrinė grupė "Kepurnė", Krivaičio, Genienės, Pivoriūno vazos, servizai ir kiti keramikos gaminiai. Į parodas išsiųsti Nikšos, Balnos, Mežio, Puškoriaus medžio drožiniai.

Ivairyenybės

Kinta Saulės konstanta

Arizonos valstijos Louelo observatorija nustatė, kad Saulės šviesos ryškumas per pastaruosius 5 metus padidėjo 2 nuošimčiais. Manoma, kad atitinkamai padidėjo ir Saulės siūnciama šiluma. Iki šiol "saulės konstanta", t.y. Saulės spinduliuojama šiluma, buvo laikoma gana pastoviu dydžiu. Amerikiečių mokslininkai mano, kad šie

tyrimai padės išaiškinti klimatinius pakitimus, dėl kurių tolimoje praeityje mūsų planetoje tirpdavo poliarniniai ledai, ir vandenys užliedavo žymius Žemės rutulio rajonus.

Kas slypi Tibeto gelmėse

Tibeto gamtos turtai nuo seno traukė godžius svetimšalių kolonizatorių žvilgsnius. Nuo 1877 iki 1935 m. jie ne kartą siuntė tyrinėtojų partijas. Visi tyrinėjimų duomenys buvo rūpestingai slepiami nuo Kinijos liaudies. Imperialistai stengėsi sleisti melagingus gandus, kad Tibete nesą naudingųjų iškasenų.

Išlaisvinus Tibetą, Kinijos Mokslų akademija ir Centrinis kultūros - švietimo komitetas suformavo Tibeto ekspediciją, kuri gana išsamiai apžvalgė teritoriją.

Vien laikotarpį nuo 1951 iki 1953 m. Tibete buvo rasta daugiau kaip šimtas naudingųjų iškasenų telkinių. Nemaža telkinių rasta ir pastaraisiais metais. Netoli Lhasi 1958 m. pradėjo veikti pirmoji anglies šachta. Kai kuriose įdubose pastebėtos naftos išeigos.

Didelę paramą geologams teikia vietos gyventojai. Tibeto dirbantieji nori paversti kraštą žydinčia oaze, pastatyti gamyklas, elektrines. Žemės gelmėse slypinčius turtus jie nori priversti tarnauti naujam, socialistiniam Tibetui.

"Gyvoji žolė"

Žinomo australų jūrų tyrinėtojo Hanso Haso ekspedicija tyrinėjo Indijos vandenyno dugną prie Malediveno salų. Netikėtai tyrinėtojai pamatė povandeninę pievą — žolę joje siūbavo lyg javai vėlyje. Žmonės priėjo arčiau — bet kas tai? — žolė pradingo, o smėlio dugnas ištiesai pasidengė angomis-urveliais su tvirtai sucementuotais kraštais.

Vandenyno dugne nustatę telekamerą, Hansas Hasas galėjo daryti nuotraukas negąsdindamas bailių jūros gyventojų. Taip buvo nufotografuota "gyvoji žolė". Tačiau mįslei išspręsti reikėjo bent vieno keistojo augalo - gyvūno egzemplioriaus. Tai pavyko padaryti panaudojus narkotikus. Keli narkotinės medžiagos lašai, įlašinti į angą, paveikė "gyvają žolę", ir ji išlindo iš urvelio.

Tyrinėtojai galėjo atidžiai apžiūrėti piršto storumo ir apie 30 cm ilgumo kirmėlišką gyvūną. Žuvis! Iki šiol nežinota ungurio atmaina...

Tačiau unguriai keliauja jūromis, kodėl gi šie jų giminaičiai sėslūs? Kokią medžiagą išskiria "gyvoji žolė", kad sucementuotų savo būstus?

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Visur kitur metams \$4.50; pusei metų \$2.25

Kanadoje ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusei metų \$2.00

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

DE GAULLE POZICIJA TEISINGA

Anksčiau, kada dešinieji sukėlė maištą ir generolas De Gaulle sutiko jų reikalavimus priimti ir tapti valdžios galva, daug kas Francijoje ir užsienyje bijojo, kad Francijoje neįsigaletų reakcija ir fašizmas. Buvo manoma, kad De Gaulle, gavęs dideles teises, mesis į triuškinimą opozicijos karui Alžirijoje. Visų nuostabai, jis paskelbė planą, kurs leidžia Alžirijai apsispręsti. Pačioje Francijoje nebuvo einama prie reakcinio režimo įvedimo.

Dabar matome kitą maištą. Šiuo tarpu tie patys dešinieji kelia maištą jau prieš De Gaulle. Jie nori priversti jį atšaukti savo programą dėl Alžirijos arba užleisti vietą tiems, kurie stovi už Alžirijos įjungimą į Francijos respubliką. Taipgi matoma, kad dabar visi tie, kurie pirmiau buvo opozicijoje prieš De Gaulle, stojo jo pusėn. Net pačioje Alžirijoje vietiniai užstoja už De Gaulle.

Tai reiškiny, kad De Gaulle užėmė teisingą poziciją. Taipgi tas rodo, kad šią De Gaulle poziciją palaiko didžioji Francijos žmonių. Išsiskiria maža dešiniųjų srovė, kuri eina su maištininkais Alžirijoje.

Alžirijoje įsikūrę francūzai ir kiti europiečiai yra mažumoje, bet jie naudojami didelėmis privilegijomis. Jie mano, kad jie turi privilegijų netektų, jeigu Alžirija taptų nepriklausoma. Jie nori matyti, kad Alžirija būtų dalis Francijos ir valdoma iš Paryžiaus.

Tokia padėtis didžiojoje Afrikos šalių, kurios ilgus laikus buvo Europos valstybių kolonijos. Pavyzdžiui, Belgų Kongoje yra 13,000,000 negrų, o baltųjų vos 115,000. Bet baltieji valdė juos kaip jiems patiko. Tačiau tam baltųjų viešpatavimui ateina galas. Belgų Kongas taps nepriklausoma valstybe birželio 30 dieną. Ir reikia manyti, kad nieko bloga tiems baltiesiems neatsitiks. Žinoma, jų specialios privilegijos turės būti panaikintos.

Atėjo laikas, kad Afrikos žmonių nebegalima išlaikyti pavergime. Viena po kitos kolonijos numeta imperialistų jungą. Nebus galima išlaikyti ir Alžirijos. Tie atžagarėviai, kurie dabar kelia maištą, elgiasi labai trumparegiškai. De Gaulle pozicija išmintinga ir ji turės laimėti.

SUGAUTI SUKČIAI

Spauda pranešė, kad apkaltintas buvęs konservatų atstovas Ontarijos seimelyje, Harold Fishleigh, ir šeši jo biznio draugai ir penkios kompanijos nusukime taksų sumoje \$225,000. Tai, žinoma, ne pirmutiniai tokie sukčiai ir ne paskutiniai.

Bizniai, žinoma, ne visi, bando išvengti taksų visokiomis priemonėmis. Tik darbo žmogus sumoka taksus iki paskutinio cento, nes iš jo atskaito taksus pirma, negu jis gauna algą.

Tokie sukčiai apsunkina kitų našta, nes dėl jų kiti turi mokėti didesnius taksus.

PARVEŽE DAUG ŽINIŲ

Laisvės žiniomis, Rojus Mizara jau sugrįžo iš Tarybų Lietuvos. Jis tenai išbuvo tur būt apie pusę metų. Apvažinėjo daug vietų, matėsi ir kalbėjosi su daugeliu žmonių, veikėjų, dvasiškų. Buvo Lenkijoje, aplankė lietuviškas apylinkes, susipažino su lietuvių padėtimi. Lankėsi Maskvoje, stebėjo žurnalistų suvažiavimą. Vienu žodžiu, apsiginklavo informacijomis, kurios labai įdomauja Amerikos lietuvius.

Reikia tikėtis, kad Rojus Mizara progal pasitaikius aplankys ir nekurias Kanados lietuvių kolonijas ir patieks žinių iš gimtojo krašto.

Beje, jo aprašymas susitikimo su lietuviu Lenkijoje telpa Liaudies Balse. Tai labai įdomus aprašymas, nepraleiskit neperskaite.

Diskusijos Gimdymo Kontrolės Klausimu

S. KARPE

Vis dažniau ir dažniau pasirodo diskusijos spaudoje, per radiją ir televiziją apie gimdymo kontrolę. Keliamas klausimas, kas atsitiks ateityje, jeigu žmonių prieauglis didės. Pavyzdžiui, Indijoje je metims prieauglis esąs 8,000,000, o Kinijoje — net 30,000,000. Kitose pasaulio dalyse prieauglis mažesnis, bet žmonių skaičius auga.

Tie, kurie bauginasi tuo, kad už 100 metų žmonės nebesutiks ant mūsų planetos, be abejonės, siūlo gimdymo kontrolę. Tikrumoje ne kontrolę, o teikimą tėvams informacijų, kaip apsisaugoti nuo per didelio skaičiaus vaikų. Katalikų ir dalinai protestonų dvasiškija, iš kitos pusės, griežtai pasisako prieš bent kokias priemones gimdymams mažinti. Girdi, dievas yra įsakęs žmonėms daugintis, todėl jie ir turį daugintis. Vienas katalikų vyskupas, amerikietis, nebepamenu pavardės, padarė tik vieną nuolaidą. Girdi, moteris pastojanti tik tam tikru laiku. Jeigu būtų galima tą laiką tinkamai nustatyti, tai būtų galima patarti tėvams tuo laiku neturėti lytinių susisėsimų.

Kaip gi ištikrųjų šis klausimas atrodo, giliau pažvelgus; panagrinėjus visus faktorius?

Ar jau yra pavojus, kad būtų žmonių per daug? Dabar to pavojaus nėra. Daug pasaulio vietų dar labai mažai apgyventa. Prie dabartinių sąlygų dar būtų galima apgyvendinti tiek žmonių, kiek dabar yra, be jokio pavojaus, kad jie negalėtų išsimaitinti. Yra sakoma, kad Indijoje galėtų pragyventi mažiausia 30,000,000 iš to maisto, kurį sunaikina beždžionės, "šventos" karvės. Visoki vabzdžiai, pelės, žiurkės ir t.t., sunaikina taipgi daugybę maisto. Ateityje žmogus suras būdus, kaip tuos naikintojus pašalinti.

Reikia taipgi atsiminti, kad mokslas vis išranda būdus, kaip pagerinti auginimą javų, gyvulių ir t.t. Reikia manyti, kad ateityje šioje srityje bus dar didesnis progresas. Juk dabar dar mažai kas dirbta toje srityje. Militariniai reikalai dabar atitraukia ne tik mokslininkus, bet ir finansus. Galima be baimės tvirtinti, kad jeigu žmonių skaičius išaugs bent du kartus, bado pavojaus nebus.

Bet visai negalima sutikti su dvasiškų teigimu, kad žmogus turi būti mašina val-

kams gimdyti. Tėvai auginą vaikus savo džiaugsmui padidinti. Iš kitos pusės, vaikai uždeda ant tėvų dideles pareigas. Tėvai privalo tinkamai juos išlaikyti, išmokslinti, kad jų gyvenimas būtų žmoniškas.

Dauguma žmonių, ypač taip vadinamose atsilikusiose šalyse, ypač įvairių religijų pavergti, gimdo vaikus ne todėl, kad jiems džiaugsmą teiktų. Jie tai daro vyriausiai dėl to, kad jiems stoka apšvietos, žinojimo, kaip išvengti gimdymų. Tėvai nepajėgia kaip reikiant vaikus užauginti, išmokslinti. Už tai tose masėse siaučia didelis skurdas, tamsa. Tokie žmonės yra aukos, aukos religinių vadovų, aukos valstybinių vadovų, kurie nesistengia iškelti jų iš to skurdo.

Žmogus turi būti žmogus. Jis turi tvarkyti savo gyvenimą. Tas apima ir vaikų gimdymą.

Tie dvasiškijos vadovai, kurie kovoja prieš tai, kad žmonėms būtų suteiktos žinios, kaip apsisaugoti didelių šeimų, jeigu jos nenori ar

neišgali, turėtų parūpinti ekonomines sąlygas didelėm šeimom. Jie patys gyvena pertekliu, bet šeimų neturi. Jie negali suprasti, ką reiškia biednam žmogui didelė šeima. Jie nejaučia, kokius skausmus tėvai pergyvena, kai jų vaikai, dėl visokių nedateklių, kenčia ne tik skurdą, bet ir visokias ligas. Kiek tėvams skausmo, kai jų maži vaikai miršta.

Tik tos valstybės, kur žmonės socialiai aprūpintos, tėvai gali auginti didesnes šeimas. Tokiose valstybėse galima akstinti tėvus nebijoti didesnių šeimų. Bet ir čia yra pačių tėvų reikalas. Jei jie to pageidauja.

Jeigu mes pasižiūrėsime į turtinguosius, mes surasime, kad jų tarpe labai mažai tokių, kurie turėtų dideles šeimas. Jie galėtų lengvai išauginti labai dideles šeimas, bet jie to nesiekia.

Niekas, žinoma, ir nereikalauja iš jų to. Tai jų privatus reikalas. Neduoda įsakymų joms ir tie dvasiškiai, kurie tvirtina, kad dievas įpareigojo visiems daugintis ir plėstis.

Tose šalyse, kur gyvenimo sąlygos labai suikios, turėtų būti priimti patvarkymai, pagal kuriuos žmonės būtų supažindinti su tuo, kaip išvengti didelių šeimų, jeigu jos negali jų tinkamai užauginti

Apie Viską ir Iš Visur

Paskutiniu metu pasirodė žinios, kad Belgų Kongas šiuo metų birželio 30 dieną taps nepriklausoma valstybe. Šios žinios ne vieną nustebino. Už tai, kad Belgų Kongas buvo ramiausia kolonija Afrikoje ir buvo manoma, kad belgams pavyks išlaikyti ilgiausia. Pasirodo, kad taip nėra.

Belgų Kongo tapimas nepriklausoma valstybe turės didelės reikšmės Afrikos tautų gyvenime. Belgų Kongas yra nemaža šalis. Ji apima 930,500 ketvirtainių mylių ir (1952 metų Atlaso duomenimis) turi 14,794,000 gyventojų. Pati Belgija turi vos 11,750 ketvirtainių mylių ir 8,625,000 gyventojų.

Atrodo, kad Alžirijos kolonistų pastangos sulaukyti Alžiriją nuo tapimo nepriklausoma valstybe yra visai tuščios pastangos.

Tarybų Sąjunga susitarė su Egiptu dėl Aswan užtvankos statymo. Pagal šį, vėlesnį, susitarimą, Tarybų Sąjunga duos pagalbą ir toliau, kol bus užtvanka pabudavota. Pagal pirmesnę sutartį, Tarybų Sąjunga buvo sutikusį paremti tik su \$100,000,000.

Nekurie stebėtojai sako,

kad Vakarai padarė didelę klaidą atšaukdami savo pagalbą tos užtvankos statybai. Atšaukimas tos pagalbos sudavęs didelį smūgį Vakarų įtakai arabiškame pasaulyje.

Erdvės Agentūra patiekė Kongresui 10 metų programą, į kurią įeina ir žmogaus skridimas į mėnulį 1970 metais.

Programa numato per 10 metų paleisti 260 satelitus. Tuomi tikimasi pralenkti Tarybų Sąjungą šioje srityje.

Šiais metais minima agentūra išleisianti savo darbu \$802,000,000. Ji reikalavusi \$923,000,000, bet tiek negavusi iš administracijos.

Ateinančiais metais agentūra paleisianti į erdvę 29 satelitus.

Kanados Darbininkų Kongresas įteikė vyriausybei savo "briefą", kuriame tarp kita ko reikalaujama, kad Kanada užmegstų diplomatinis ryšius su Kinija.

"Briefas" taipgi pasisako prieš nuklinių raketų bazių statymą Kanadoje.

Cape Canaveral, Fla. — Vėl susprogo raketa "Titanas" vos pakilus į orą.

Pastabos

Darbininko, Draugo, Keleivio, Naujienų ir kitų atžagareiviškų laikraščių leidėjai piktu balsu sutiko Lietuvos aukštosios dvasiškos atskreipimą į kitų šalių katalikus, kviečiant veikti už taikos išlaikymą.

Jiems netikėtina, kad aukštas katalikų dvasiškis galėtų remti taiką.

Girdi, juos bolševikai priverstę tokį atsikreipimą padaryti.

Mūsų visų laimei, visgi pasaulyje yra dvasiškių, kaip protestonų, taip ir katalikų, kurie rūpinasi taika.

Konradas Adenaueras gy-rėsi popiežiui, kad dievas vokiečius išrinko kelio pastojimui bolševizmui.

Kitais žodžiais, Adenauer karinę savo politiką dangsto dievo skraiste.

Reiškia, nesipriešinkit jo politikai, nes tai tokia dievo valia.

Keista, bet visi didžiausi niekadėjai lenda po dievo skraiste.

Hitlerininkai, kaip pame-name, taipgi gy-rėsi esą dievo valios vykdytojai.

Musolinis, kada puolė Etiopiją, o paskui Ispanijoje liaudies kovotojus, taipgi gy-rėsi dievo laiminimu.

Bet matyti dievas jiems nepadėjo, nes visi jie buvo sumušti ir daugelis iš jų pakarti.

Jeigu dievas būtų buvęs su jais, negi būtų leides taip pasielgti su jais.

Ypač Musolinis su savo sugulove buvo labai negražiai pakarti.

Visi tie dievo vardo terliotojai patys netiki jokiam dievui.

Jeigu jie tikėtų, tai jiems nereiktų atominių bombų.

Juk dievas, kaip jie sako, yra galingas.

Jei jam nepatinka bolševikai, jis pats gali suvaldyti juos.

Bet jis to nedaro.

Kiek visi tikintieji mel-džiasi ir prašo savo dievo visokių pagalbų, tai ir akmeninė širdis turėtų suminkštėti.

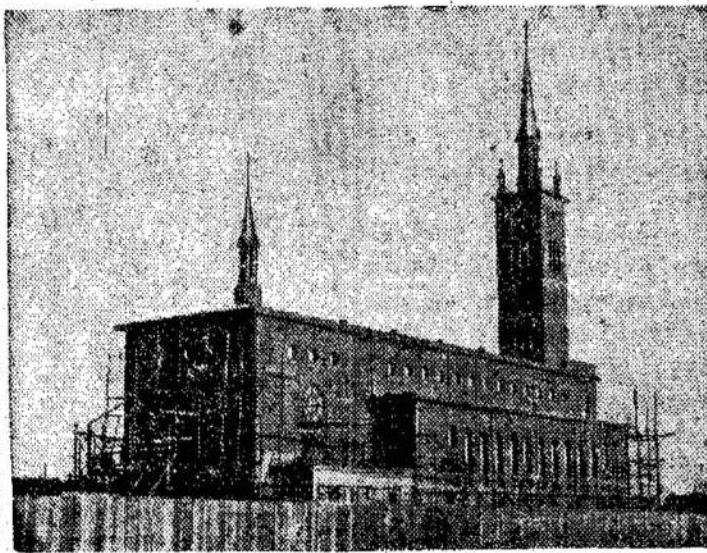
Bet ką gi mes matome? Nei vieno prašymo neišpildė.

Arba jis visai nepaiso tų žmonių, kurie norėtų viską veltui gauti, arba tokio dievo, kuris galėtų duoti, jeigu norėtų, visai nėra.

Man atrodo, kad jo nėra.

Jeigu būtų, tai visgi kada nors šį tą kyštelėtų.

J. Y.

Klaipėdoje statoma nauja tybos pastoliai tuoj bus u-bažnyčia. Kaip matome, sta- imti ir bažnyčia atidaryta.

Ką Kiti Rašo

**Ponas Budrys
Audra stikle vandens**

Smetonininkai ir socialde-mokratai, kuniginiai ir tau-tiški nezaliežninkai (Tyslia-va ir komp.) susirinko vie-name New Yorko viešbuty ir kad jau šlovino tai šlovi-no smetoninį konsulą J. Bud-rį. Anot vieno laikraščio, jis didesnis net už Lietuvos ku-nigaikščius, nes jis padova-nojo Lietuvai Klaipėdą.

Nuo to sentimentalio sa-charino Budrys vos nesutir-po. Kokia trumpa atmintis tos lietuviškos buržuazijos ir tų visų saldiežuvių. Jie iki tiek nežino, kad Klaipėdos naciams užteko tik šurikti Hai Hitler ir Klaipėda jau buvo jų naguose. Nei Smeto-na, nei Budrys nesusėję net sučiaudėti. Klaipėda išaugo, išbujojo industriniai ir tik-rai sulietuvėjo. Tai įvyko prie Tarybų valdžios.

Tautininkai skilo. Tyslia-va nusinėšė jų dalį ir sulip-dė savo "Amerikos lietuvių vienybę". Jis, nabagas, džiau-giasi, kad prie jo atskalos prilipo ir ponis Olienė, velio-nio Antano Olio žmona. Nau-joj atskaloj ji bus kaip ir šventoji patronka.

Tai brace brolau cibuką radau. O už tai smetoniniai ortodoksai išgurino "Vieny-bės" langus.

Audra stikle vandens.

— L. Prūseika

**Nepateisinamas,
piktas atsiliepimas!**

Sausio 12 dieną "Laisvė-je" tilpo Lietuvos aukštosios katalikų bažnyčios dvasinin-kijos kreipimasis į užsienio tikinčiuosius. Jį pasirašė Vil-niaus arkivyskupijos ir Pa-nevėžo vyskupijos apaštališkas administratorius vyskupas J. Steponavičius, Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviš-kio vyskupijos kapitalinis vikaras Dr. J. Stankevičius, Telšių vyskupijos kapitalinis vikaras vyskupas P. Maže-

lis ir Kaišiadorių vyskupijos kapitalinis vikaras kan. J. Meidus. Šitie aukšti Lietuvos katalikų bažnyčios pareigū-nai ragina tikinčiuosius dar-buotis už pasaulinės taikos išlaikymą, už pilną ir visuo-tinį nusiginklavimą.

Savo kreipimąsi jie grin-džia Kristaus žodžiais "Pa-laiminti taikieji, nes juos va-ding Dievo vaikais" bei po-piežiaus pasisakymais prieš nuklinį karą. Jie pasmerkia naujo karo kurstytojus:

Savo kreipimąsi šitie dva-sininkai baigia:

"Mes kreipiamės į jus, var-dan taikos ir žmonijos gel-bėjimo iš baisių pasekmių, pakelkime savo balsus prieš branduolinio karo ruošimą, už visišką ir visuotinį nusi-ginklavimą. Kartu su visais taikaus žemėje gyvenimo ša-lininkais dirbkime ir kovoki-me už tai, kad Dievo sukurtas pasaulis neišnyktų be pėdsakų.

Neleiskime, kad žemė pa-liktu siaubinga Hirošima!

Težydi gyvenimas ir teskamba linksmas vaikų juo-kas!

Telaimina mus Dievas ši-tam kilniam darbui!"

Rodosi, kad šį dvasininkų nusistatymą turėtų karštai ir nuosirdžiai pasveikinti kiekvienas taikos ir žmoniš-kumo šalininkas, kiekvienas padorus lietuvis. Mes manė-me, kad bent jau Amerikos lietuvių klerikalų spauda paklus Lietuvos aukštosios dvasininkijos balsui ir ją pas-veikins už tokį aiškų nusi-statymą prieš naują karą. Manėme, kad mūsų klerika-lai apsidžiaugs tuo Lietuvos dvasininkijos balsu ir garsiai sušuks: Matote katalikų baž-nyčios galvos nenori karo, stoja už taiką, stoja už nu-siginklavimą!

Deja, tenka labai skaudžiai nusivilti. Pirmutinis su iš-keikimu tos dvasininkijos pasirodė Brooklyno pranciš-kojų "Darbininkas". Sausio

19 d. laidoje pirmajame pus-lapyje per penkias skiltis "Darbininko" redaktoriai šaukia: "Chruščiovo politi-kai garsinti prirėikė Lietu-vos vyskupų vardo", "Lietu-vos ganytojų vardu sugalvo-jo agituoti Vakarų katalikus prieš jų ganytojus". Betgi visame Lietuvos dvasininkų kreipimėsi nėra jokio agita-vimo Vakarų katalikų prieš jų "ganytojus". Niekindami Lietuvos dvasininkus, "Dar-bininko" redaktoriai negra-žiai apsimelavo.

Ypač jiems nepatinka Lie-tuvos dvasininkų paragini-mas "veikliai įsijungti į dar-bą už taiką, kelti savo pro-testo balsą prieš karo šali-ninkų veiksmus ir savo rim-tu darbu aktyviai prisidėti prie to, kad visur pasiliautų ginklavimosi varžybos." Baisiai jiems nepatinka ir dva-sininkų šūkis: "Težydi gy-venimas ir teskamba links-mas vaikų juokas!" Matyt, pranciškonai iš "Darbinin-ko" būtų pasveikinę Lietu-vos dvasininkus, jeigu jie būtų sušukę: "Teprasmenga gyvenimas ir težusta vaikai nuo atominių bombų?" Argi mūsų pranciškonai nesveiki-no Hitlerio bombų, kai jos karo pradžioje Palangoje taškė Lietuvos vaikus!!

Visas, girdi, šis Lietuvos dvasininkų kreipimasis už taiką ir prieš karą "yra aiš-kių gamintas Maskvos įsa-kymu ir jos režimo kancelia-rijoje". Netgi kreipimąsi iš-leidę ne patys Lietuvos vys-kupai, bet kas nors kitas "jų vardu".

Vadinasi, Lietuvos vysku-pai duodasi "prievertaujami". Kitais žodžiais, jie yra bevaliai ir bailiai! Tokiais juos paskelbia Brooklyno "Darbininkas". Ir tik todėl, ir vien tik todėl, kad tie dva-sininkai susirūpinę pasaulio padėtimi ir tarė savo žodį už taiką ir prieš ginklavimosi lenktynes!

Mes gi tokios blogos nuo-monės apie tuos dvasininkus neturime. Mums atrodo, kad jie yra Lietuvos liaudies, kaip ir viso pasaulio pado-riosios liaudies, taikos troš-kimo paveikti. Tai aišku ne tik iš jų minėto atsisauki-mo į Vakarų tikinčiuosius, bet ir iš pokalbių su "Lais-vės" redaktoriumi Rojum Mizara. Jie džiaugiasi pagedėjusia pasauline situacija. Mums nesvarbu jų ar kieno kito sumetimai bei išrokavi-mai. Mums svarbu, kad jie kalba už taiką ir prieš gink-lavimosi varžybas. Todėl mes jų balsą gerbiame ir juos sveikiname, kaip gerbiame kiekvieną balsą už taiką, kaip sveikiname kiekvieną taikos šalininką. Savo atsi-kreipimu į tikinčiuosius Lie-tuvos dvasininkai atliko gar-bingą darbą. Jų niekintojai iš "Darbininko" dar kartą

ŠYPSENO

Laikas namo eiti

"Jūs, ten apačioje!" sušu-ko tėvas priėjęs prie laiptų. "Jau dvi valandos nakties, Jūs manote, kad jūs galite būti visą naktį?"

"Labai ačiū", atsakė duk-ters vaikas. "Bet pirma aš turėsiu patelefonuoti namo".

Gera apylinkė

Nejudomo turto pardavė-jas atvežė norintį namą pirk-ti pilietį prie namo ir pradė-jo girti namą.

"Namas, tai namas", tarė pirkėjas, "bet man atrodo, kad labai neturtinga apylin-kė".

"Visai ne tiesa. Jūs sura-site, kad šioj apylinkėj nie-kas neskolina mažiau, kaip \$50.00".

Skirtumas

Kalbėdama su savo dėde, mergaitė pasakojo, kad vie-na jos draugė gavo iš savo vaikino draugystės žiedą, o kita — sužieduotuvų žiedą.

"Koks skirtumas", klau-sia dėdė, "tarp draugystės žiedo ir sužieduotuvų žie-do?"

"Matote," atsakė mergal-tė, "po sužieduotuvų drau-gystė užsibaigia".

pasirodė naujo karo šalinin-kais.

— Laisvė

Nesijuokit

Kancleris Adenaueras pa-sigyrė popiežiui, kad dievas pavedė vokiečiams ginti Va-karus nuo bolševizmo.

Įdomu, kas jam tą dievo paskyrimą pranešė? Veikniausiai archangelas Adol-fas Hitleris.

Pranešimas iš Londono sako, kad feldmaršalas Mont gomeris nuskrido į Šveicar-ją pasėdėti ant kalno ir pa-galvoti.

Edenui esą geriausia gal-voti esant maudynėse.

Mūsų "vaduotojai" matyti geriausias idėjas gauna truk telėję arielkutės.

J. Kardeliui sugyvenimas baisesnis ir už "apysmentą". Senis nori peštis ir tiek.

Bet yra sakoma, kad su durnu nėra ko bartis, o su pliku nėra ko peštis.

Rapolas Skipitis prana-sauja, kad iš Dausuvos (Dr. Pakšto organizuojamos at-sarginės Lietuvos) gali išeiti tiktai Blausuva.

Kitaip sakant, Blusynė.
Dr. Šaipokas

Mokslo Klausimais

A. Ažusienis

Tarp žvaigždžių

Tarpžvaigždinė erdvė nėra visai tuščia. Be šviesos spindulių, joje yra dujų ir net kietų medžiagos dalelių. Šios dalelės yra įvairaus didumo, tačiau daugiausia jų skersmenys sudaro dešimt-tūkstantąsias milimetro dalis. Jos vadinamos palaida, arba difuzine, tarpžvaigždinė medžiaga.

Šių medžiagų yra bet kurioje Galaktikos vietoje, tačiau daugiausia jų būriasi ties pagrindine jos plokštuma, ten, kur yra ir mūsų Saulė. Čia ji nėra pasklidusi visur vienodai, o kaupiasi atskirais debesimis. Šviesa, praeidama tokį debesį, sugaišta kelis ar keliasdešimt metų. Daugiausia tokių debesų spiečiai spiralinėse Galaktikos vijose.

Nepaisant apstulbinančių šių debesų dydžių, jų masės nėra labai didelės. Viename vidutiniame tarpžvaigždinės medžiagos debsyje tėra dešimtis ar šimtus kartų daugiau medžiagos negu Saulėje. Tik nedaugelis milžiniškų debesų sambūrių turi dešimtis tūkstančių kartų daugiau medžiagos už Saulę. Taip yra dėl nepaprasto tarpžvaigždinės medžiagos retumo. Tirsčiausių debesų 1 kubiniame cm tėra keliolika tūkstančių dujų atomų ar molekulių. Tuo tarpu vidutinio tirstumo debsyse 1 kubiniame cm yra vos keli šimtai atomų. Tai reiškia, kad viso Žemės rutulio dydžio tūryje tėra kehi šimtai kilogramų — viena tona dujų medžiagos. Vienas gramas yra pasklides milijonuose kubinių kilometrų. Geriausios mūsų laboratorijų dirbtinės tuštumos (vakuumai), palyginus jas su tarpžvaigždinės medžiagos debesimis, yra labai tirstos, nes jose kiekviename kubiniame cm yra milijardai oro molekulių. Kai kurie debesys yra žymiai didesni, bet užtat daug retesni negu vidutiniai.

Tarpžvaigždinės medžiagos debsyse yra ne vien tik dujų. Dažniausiai su jomis susimaišiusios minėtosios mikroskopinės dulkelės. Tačiau ši medžiaga yra dar retesnė. Paprastai, atskiros dulkelės yra viena nuo kitos nutolusios per dešimtis metrų. Todėl normaliuose dujų ir dulkių mišinio debsyse dulkių medžiagos yra keliasdešimt — šimtą kartų mažiau negu dujų. Kartais dulkių dalis debsyse gali būti žymiai didesnė, tačiau pasitaiko debesų, sudarytų beveik grynai iš dujų.

Tarp atskirų debesų, vidutiniškai vienas nuo kito nutolusių per šimtą-kelias

šimtus šviesmečių, irgi nėra visai tuščia. Tačiau čia tarpžvaigždinė medžiaga yra tokia reta, kad vienas atomas tenka vienam ar net keliems kubiliams centimetrams. Dar retesnių dujų yra toliau nuo pagrindinės Galaktikos plokštumos, taip pat erdvėje tarp atskirų galaktikų.

Tarpžvaigždinių dujų cheminė sudėtis niekuo nesiskiria nuo žvaigždžių cheminės sudėties. Jos susideda beveik grynai iš vandenilio ir helio mišinio, kuriame vandenilio yra 3-4 kartus daugiau negu helio. Tik kelis procentus dujų medžiagos sudaro anglis, azotas, deguonis. Dar mažiau yra natrio, o ypač kalcio ir kalio. Visų kitų elementų tėra nežymios priemaišos. Pasitaiko šiek tiek cheminių junginių molekulių.

Jei tarpžvaigždinės medžiagos debsys pasitaiko netoli (ne toliau kaip per kelias ar keliolika dešimčių šviesmečių) labai spindulingo žvaigždės, tai jis esti šviesus. Šviesa jame esančios dulkelės atspindėta tos žvaigždės šviesa. Jei tarpžvaigždinės medžiagos kaimynystėje pasitaiko ne tik labai spindulinga, bet ir labai karšta, daug ultravioletinių spindulių skleidžianti žvaigždė, tai debsyje šviečia ne tik dulkelės, bet ir dujos. Ultravioletiniai spinduliai jonizuoja dujas arba bent jas sužadina, suteikia atomams papildomos energijos. Paveiktieji atomai švyti, vėl prisijungdami atplėštus elektronus ir atskiromis porcijomis išspinduliuodami energijos perteklių.

Šie šviečiantys tarpžvaigždinės medžiagos debesys ir vadinami netaisyklingais, arba tarpžvaigždiniais, galaktiniais ūkais. Daugelis jų yra beformių debesų pavidalo ir dėl to vadinami difuziniais ūkais. Jie gali būti labai įvairių, kartais gana keistų pavidalų, primenančių įvairius daiktus, gyvūnus ir geografinius kontūrus. Tai atsispindi jų pavadinimuose, pvz., „Amerika“ ir „Pelikanas“ Gulbės žvaigždynė, „Pasaga“ Saulio žvaigždynė. Kai kurie ūkai susideda iš atskirų šviesių pluoštų. Jie vadinami pluoštiniais. Skirstymas į difuzinius ir pluoštinius ūkus nėra griežtas. Manoma, kad pluoštiniai ūkai susidaro tarpžvaigždinių magnetinių laukų veikiamai. Ūkų struktūrai nemažą įtaką, tur būt, turi ir netoli jų spindulingų žvaigždžių šviesos slėgimas, taip pat atskirų, kiek skirtingais greičiais Galaktikoje judančių ūkų susidūrimai. Tokie susi-

dūrimai taip pat sukelia susiduriančios tarpžvaigždinės medžiagos švytėjimą.

Ryškiausią pavyršių turi vadinamasis Didysis Ariono ūkas Šienpovių žvaigždynė ties Oriono Kardo žvaigždėmis. Kaip neiški į kažkokią miglotą žvaigždę panaši dėmelė jis matomas ir plika akimi. Jį gerai galima stebėti pro nedidelį žiūroną. Mokykliniais teleskopais taip pat matomas šviesus ūkas Saulio žvaigždynė. Kitiems tarpžvaigždiniais ūkais stebėti reikalingi didesni teleskopai.

Tačiau moksliniam visų galaktinių ūkų tyrimui taikomas fotografinis metodas. Mat, ūkų paviršinis ryškumas yra labai mažas. Jis priklauso nuo šviečiančios tarpžvaigždinės medžiagos tankumo. Bet ir pro galingiausius teleskopus žmogaus akis tegali įžiūrėti tirštesnių debesų šviesą. Jei netoli spindulingos žvaigždės pasitaiko retesnis debsys, tai atskiro jo paviršiaus dalys sklaidžia taip maža šviesos, kad jis lieka visiškai nematomas, nors jo bendras pavir-

šius dangaus skliaute gali būti gana didelis, didesnis už regimąjį Mėnulio paviršių. Kas kita yra su fotografine plokšte, kurioje šviesos poveikį galima kaupti ilginant išlaikymą. Pradėjus taikyti fotografiją buvo surasta daugybė naujų ūkų, taip pat senieji pasirodė daug didesni ir įvairesni negu anksčiau. Ilgo išlaikymo nuotraukose daugelis karštų žvaigždžių būrių, kaip Sietynas, pasirodė apsupti ūkų, nematomų tiesiog pro teleskopus. Net visas Šienpovių žvaigždynas pasirodė paskendęs skystame ūke. Fotografuojant ūkus, išlaikymas kai kada siekia keletą naktų. Ilgus išlaikymus sugretinus su šviesos filtrais, praleidžiančius vien tik vandenilio dujų sklaidžiamą raudoną šviesą, galima susekti labai silpną tarp atskirų debesų esančių dujų švytėjimą. Labai svarbi šviesių ūkų tyrimo priemonė yra spektrografas. Spektrų tyrimas suteikia pagrindines žinias apie tarpžvaigždinės medžiagos kiekį, cheminę sudėtį, temperatūrą, judėjimą ir t.t.

(Bus daugiau)

Po 50 Metų

A. M. Paužienė

Šiomet sukanka 50 metų, kai Kopenhagoje, Danijoje, įvyko pirmas tarptautinis moterų suvažiavimas, kuriame buvo nutarta paskelbti tarptautinę moterų dieną organizavimuisi ir reikalavimui lygių teisių moterims, ypač balsavimo teisių. Šį svarbų klausimą tuomet kėlė matyti vidurinės klasės moterys, kaip daugiau apsišvietusios. Ir už tai joms tenka didelis kreditas. Jų pradėtais keliais eidamos viso pasaulio moterys daug atsiekė.

Tie 50 metų atnešė mums moterims didelę pakaitą. Mes jau turime balsavimo teises. Jau daug moterų rasiame baigusias aukštus mokslus. Jei mes lyginsime anų laikų moterų gyvenimą su šių dienų gyvenimu, tai pamatysime didelį skirtumą. Jeigu mūsų pirmtakūnės atsikeltų iš mirusių, neatpažintų. Sakytų, kad dangaus karalija atėjo.

Tais laikais moteris turėjo dirbti daugelį labai sunkių darbų: verpti, austi, megzti ir siūti drabužius paprastais naminiiais įrankiais. Kiek triušo ir vargo reikėjo įdėti! Ir pats maisto gaminimas buvo kitas, daug sunkesnis. O šiandien viską gamina mašinos. Darbas greitas ir gražus. Technika, mokslas, atleido moteris nuo nepaprastai sunkaus ir įkyraus darbo.

Anais laikais moteris ne-

žinojo, kas už kalno dedasi. „Dievas“ baudė visokiomis rykštėmis. Jis siuntė ligas, karus, badus ir marus. Joms buvo liepiama melstis ir prašyti dievulį, kad pasigailėtų. Šiandien moteris supranta, kas kur dedasi. Ji žino, kaip pagerinti savo būvį, ne laukia malonių „iš aukštųjų“. Tiesa, ne visos, bet jau dauguma.

Bet ir dabar, kaip vyrai, taip ir moterys, negali dar sudėti rankų ir sėdėti, džiaugtis gyvenimu. Dar nespėjo tinkamai pasaulis atsistatyti, kaip vėl kasdien kalbama apie karą, apie susinaikinimą. Dar nespėjo išdžiūti moterų sąsaras, o jau ir vėl spaudžia joms širdį, kad gali tekti lieti jas dėl savo brangiųjų. Dar daugiau. Dabar grumoją žmonijos sunaikinimas.

Mūsų jautrios širdys sako mums, kad mes šiandien turime dar didesnę pareigą, pareigą aktyviai dalyvauti veikime už išlaikymą taikos. Mums reikia veikti, kiek išgalės neša, kad sukėlus visuomenės opinią prieš karo ruošėjus. Mes galime greitai netekti tų patogumų, kuriais dabar taip džiaugiamės, jeigu mes pamiršime apie savo pareigas ginti tai, kas yra laimėta, kas teikia mums palengvinimą.

Šiandien metamas mums į akis „komunizmo baubas“. Bet tai piktos valios žmonių

priemonė kurstymui žmonių. Jei mes giliau pasižiūrėsime, tai pamatysime, kad ir „anoj pusėj“ moterys, kaip ir vyrai, siekia geresnio, gražesnio gyvenimo, kultūringesnio gyvenimo. Ten, kaip matyti, moterys didesni vaidmenį vaidina visame gyvenime, negu mes čia.

Mes moterys turime būti budresnėmis, aktyviau dalyvauti visuomeniniame veikime. Mes neturime duotis vedžioti už nosies visokiems apgavikams ir melagiams. Jeigu mes būsime gerai apsišvietusios, susipažinusios su visa gyvenimo eiga, pasauliniais įvykiais, mūsų autoritetas bus didesnis, niekas mūsų neišnaudos ir neįstums į pragariškas skerdynes.

50 metų sukakties proga yra šaukiamas pasaulinis moterų suvažiavimas. Ir mes lietuvės esame kviečiamos dalyvauti šiame suvažiavime. Suvaziavimas įvyks tame pačiame mieste, kur įvyko pirmas tarptautinis suvažiavimas. Jis įvyks balandžio 21, 22 ir 23 dienomis.

Ar gi negražu būtų, jeigu mes pasiūstume savo atstovę? O jei to negalėsime, tai nors gyvą lietuvišką motinišką laišką.

Mano manymu, mes be atidėlio jimo ruoškime moterų susirinkimus ir diskusiuokime šį klausimą. Tas suvažiavimas tars svarų balsą ne tik moterų reikalais, bet ir bendrais pasauliniais reikalais, už taikos išlaikymą.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

Štai vėl vienas gražus atsiliepiamas nuo draugų iš šilotosios Floridos. Drg. J. W. Thomson, iš Miami, rašo: „Gerbiami Draugai, A.L.D.-L.D. 175 kp. savo susirinkime nutarė paaukoti Liaudies Balsui \$25.00. Mes miamiečiai sveikiname jus nenuilstančiai besidarbuojančius dėl darbo žmonių klasės ir veliname ilgo gyvavimo Liaudies Balsui. Čia siunčiame LB paramai \$25.00 aukų“.

Floridoj pažangūs lietuviai nors ir labai jaukiame gamtos apsupime, bet neužmiršta pažangaus judėjimo ir paremimo darbininkiškos spaudos.

A. Daukantas, Toronto, pridavė atnaujintų prenumeratų ir nuo J. Naujoko \$1.50 aukų, taipgi vieną jo atnaujintą prenumeratą į Lietuvą.

B. Drukas, Toronto, užrašė antrą naują prenumeratą į Lietuvą.

Geo. Daukas, Rochester, N. Y., prisuntė atnaujintų prenumeratų ir ten draugu sudėtus \$21.50 aukų. Aukuro: M. Vinckunas \$10.00; F.

Gyvoji Lietuva ir Politiniai Lavonai

Rašo Gediminas Merkys

Ėjau nuo naujos Kauno jūros krantų, pro Petrašiūnų karpines. Vėjas nešiojo pageltusius lapus.

Mintis vijo mintį. Aš prisiminiau, kad tuo metu, kai mes, tarybiniai žmonės, džiaugiamės, jog išsipildė senoji mūsų tautos svajonė ir senukas Nemunas pažabotas, mūsų naujoji hidroelektrinė duoda mūsų miestams ir kaimams elektros srovę — ten, už mūsų šalies sienų, sėdi visokie eksdiplomatai, eks vadai, eksministrai, visokie raštininkai, sidzikauskai, dailidės, matulioniai. Ta reakcinės emigracijos viršūnėlė, kurią mūsų pasiekimai siutina, šmežia mūsų Tarybų Lietuvą. Jie dar stengiasi mulkinti tūkstančius išbla-

Kurkulis ir G. Daukas po \$5.00 ir vienas 50 c.

M. Paužienė, Toronto, pridavė atnaujintų prenumeratų ir nuo P. Papučkos \$1.00 aukų.

S. Zavis, Ft. Lauderdale, Fla., prisuntė atnaujintų prenumeratų.

O. Gaučys, Toronto, atnaujino prenumeratą į Lietuvą.

B. Kvietinskas, Montreal, prisuntė atnaujintų prenumeratų.

A. Gužauskas, Toronto, reikšdamas viešą padėką laike jo sirgimo jį lankiusiems ar atjautusiems draugams ir draugėms, paaukojo LB paramai \$5.00.

K. Meškauskas, Vancouver, B. C., prisuntė nuo B. Zigmo \$5.00 aukų.

A. Apšegenė, Auburn, Me., prisuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo vieno skaitytojo 50 c. aukų.

Alec J. Kelly, London, Ont., dėkodamas už jam surinkamus naudotus pašto ženklelius, paaukojo \$1.00.

J. Žiulys, Toronto, pridavė atnaujintų prenumeratų ir nuo M. Vilicko \$1.00 aukų.

J. A. Dambrauskas, Springfield, Ill., skelbdamas gerus norus paaukoti jo knygynėlyje turimas kelis šimtus knygų, paaukojo LB paramai \$2.

Kanados Draugijos Centro Komitetas, Toronto, atsitedamas už teikiamą draugijai patarnavimą, pridavė Liaudies Balsui \$50.00.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

M. Kraujalis, Patterson, N. Y., \$1.00, ir A. Sookul, Winnfield, La., 50 c.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas, širdingai ačiū.

Administracija

kytų po visą pasaulį lietuvių plepalais, kad Lietuva neant Nemuno krantų, o kad Lietuva tai jie — šitie išmesti į istorijos šiukšlyną avantiūristai. Jie sako, kad Lietuva — tai hitlerininkas Raštikis ar aferistas Sidzikauskas, o ne gabioji darbščioji mūsų tauta.

Man dar pikčiau, kad jie stengiasi mulkinti tūkstančius išblaškytų po pasaulį mūsų tautiečių, kad šmežia mūsų puikią Tarybų Lietuvą. Ir man gaila tų, kurie dar klauso šitų politinių lavonų.

Aš eilinis Tarybų Lietuvos darbo žmogus. Baigęs tarybinę mokyklą, aš nešioju savo širdyje Tarybų Lietuvos vėliavą. Aš tuo didžiuojuos. Mano gyvenimo kelias — tai kelias paprasto tarybinio darbo žmogaus.

O mano vaikystė ne visai paprasta. Mano miręs tėvas buvo buržuazinės Lietuvos ministras pirmininkas, Klaipėdos krašto gubernatorius. Tai Antanas Merkys.

Buržuazinės Lietuvos laikais iš buvau dar vaikas arba paauglys. Todėl mano atmintyje liko tik išorė tos aplinkos, kurioje aš gyvenau vaikystėje. Pasakoti čia daug ko nėra: visi tie raštininkai, sidzikauskai, dailidės ir t.t., visas jų gyvenimas, jų karjerizmas ir tuštumas puikiai pavaizduotas mūsų rašytojų T. Tilvyčio ir Grušo veikaluose: "Kelinė aplink stalą", "Ministerijos rozė", "Karjeristai".

Ne, ne jie yra Lietuva. Jie tik nudžiūvusios ir toli nukritusios mažos šakelės to lietuviško ažuolo, kuris augo ir auga ant Nemuno krantų, prie ošiančios Baltijos, prie Gedimino kalno.

Ir kiekvienas doras lietuvis, kur jis bebūtų, turi didžiuotis Tarybų socialistine Lietuva.

O didžiuotis yra kuo! Lietuva, kuri kadaise buvo atsilikusi agrarinė šalis, kuri buvo keitimo moneta imperialistų rankose, dabar yra industrinė šalis su aukštai išvystytu mokslu, technika ir kultūra. Pereikime per mūsų Tarybų Lietuvos miestus ir kaimus. Visi dirba plūša, krautuvės pilnos prekių ir pirkėjų. Po darbo pilni teatrai, kinai, stadionai.

Nauji fabrikai ir gamyklas Tarybų Lietuvoje rodo, kad yra ne tik daugiau prekių, ne tik darbo žmogaus gerovė pakilo, bet ir tai, jog turi darbo dešimtys tūkstan-

čių žmonių, rodo, kad išaugo žmonių kultūra ir kvalifikacijos.

Buržuazinėje Lietuvoje gydytoją ir ligoninę galima buvo rasti tik dideliuose miestuose. O kiek brangiai kainuodavo gydymas, tai gerai prisimena kiekvienas vyresnės kartos žmogus. Kitas reikalas Tarybų Lietuvoje. Kiekviename rajone, kiekviename didesnėje gyvenvietėje yra ligoninės, ambulatorijos. Gydytojų šiandien Lietuvoje yra keturis kartus daugiau negu buržuazinėje Lietuvoje.

Kultūra Tarybų Lietuvoje tokiame lygyje, kad buržuaziniais laikais apie tai net sapnuoti niekas negalėjo. Neraštingumas Lietuvoje seniai likviduotas. Knygos lietuviškų autorių ir nelietuviškų rašytojų išleidžiamos tūkstantiniais tiražais. Tarybinė knyga nepaprastai pigi. Ji prieinama plačiausioms liaudies masėms. 3-5 rb. — tokios vidutiniškos mūsų knygų kainos. Cvirka, Tolstojus, Dreizeris, Balzakas, Majakovskis, Jablonskis, Maironis, Romen Rolanas ir kiti užpildė mūsų knygynų lentynas.

Ir knygynai visuomet pilni pirkėjų. Tik Tarybų valdžia padarė liaudies masėms prieinamus kultūrinio palikimo lobius. Vien mūsų literatūros klasikės Žemaitės kūriniai Tarybų Lietuvoje išleisti bendru 600 tūkstančių egzempliorių tiražu.

1939 m. Lietuvoje buvo 2.8 tūkst. studentų. Šiandien vien Kauno aukštoje mokyklose studijuoja daugiau kaip 11 tūkstančių studentų. Kauno Politechnikos institutas pokario metais išleido apie 5,000 inžinierių — dešimt kartų daugiau negu buvo paruošta per visą buržuazinės Lietuvos dvidešimtmetį.

Inteligentijos kadrai Lietuvoje dabar yra 5 kartus daugiau negu 1940 m.

Iš viso Tarybų Lietuvoje įvairaus tipo mokyklose mokosi beveik pusė milijono žmonių.

Kaip visu tuo nesididžiuoti!

Mes, Tarybų Lietuvos žmonės, matome mūsų respublikos didžius laimėjimus visose srityse. Tarybų valdžia, Komunistų partijos vadovavimas, planinis socialistinis ūkis seniai įrodė savo pranašumą prieš buržuazinę santvarką.

Pastaruoju metu Tarybų Lietuvoje svečiavosi arba turistinę kelionę buvo atvy-

kę keletas grupių lietuvių, kurie savo laiku, ieškodami duonos, paliko gimtinę. Visus šiuos žmones nustebino dideli pakitimai, kurie įvyko per trumpą laiką Tarybų Lietuvoje. Jie patys pamatė, kaip gyvena Tarybų Lietuvos žmonės, patys pamatė dabar vykdomų statybų mastą ir buvo nustebinti mūsų pažanga. O šiame septynmetyje pas mus bus pastatyta dar daug naujų fabriklų ir gamyklų, dar labiau pakils žemės ūkis, dar geriau ir gražiau gyvens Tarybų Lietuva.

Socializmo priešai, piktai šmeiždami komunizmą ir socializmą, dažnai stengiasi pavaizduoti socializmą, socialistinę revoliuciją kaip aklą stichiją, kuri neša tik griovimus. Tai yra didelė neteisybė. Dar Leninas nurodė, kad socialistinė revoliucija pačia savo prigimtimi yra kuriama revoliucija. Leninas sakė: "Svarbiausias proletariato ir jo vadovaujamos vargingosios valstietijos uždavinys kiekvienoje socialistinėje revoliucijoje, vadinasi, ir mūsų 1917 m. spalio 25 d. pradėtoje socialistinėje revoliucijoje Rusijoje, — yra teigiamasis, arba kuriamasis darbas". Žinoma, eidami į savo didį tikslą, mūsų šalies darbo žmonės turėjo atlikti ir kai kurį valymo darbą, naikinti tai, kas atgyveno ir kludė visuomenei žengti pirmyn.

Buržuazinė Lietuva su jos chronišku nedarbu, žemu kultūros lygiu, neišvystyta pramone ir t.t. yra seniai mirus. Tai neginčytinas faktas. Ji neatgis.

Aš skaičiau, kad reakcinės emigracijos vadeivų lenkiškieji draugai kur tai leidžia žurnaliuką "Lvov i Vilno", o vokiškieji draugai — "Memeler Dampfboot" (hitlerinių agresorių laikraštukas, ėjęs Klaipėdoje).

Vieni maniškai norėtų atimti Vilnių, kiti — Klaipėdą, o ponai sidzikauskai ir raštininkai linkę vėl viską jiems atiduoti. Tik rankos trumpos. Klaipėda ir Vilnius dabar Tarybų Lietuvos, kurią

Televizijos Mr. Fix-It, Peter Whittall, kurs šeštadieniais duoda patarimus, kaip pasibudavotį valteles, įsirengti kambarius sklepe ir t. t.

gina visa socialistinė stovykla.

Rašydamas dėl Vakarų Vokietijos ministro - revanšisto pono Oberlenderio žurnalo "Novoje Vremia" Nr. 38 puslapiuose, aš jau pasakiau, kad visi šitie reakcionieriai nepasikeitė, bet mes tai pasikeitėm. Mes jau seniai nebe tie, kurie buvom kadaise. Tą reikėtų įsidėmėti visiems, kas dar gyvena tuščiomis iliuzijomis.

Tūkstančiams dorų lietuvių, išblaškytų po visą pasaulį, jau seniai laikas atsiskukti nuo tų politinių lavonų, visokių raštininkų, sidzikauskų, matulionių bei kitų, ir atgręžti savo veidą į gimtinę, į mūsų žydinčią, klestinčią Tarybų Lietuvą.

Tarybų Sąjungos vyriausybė žada palengvinimus tiems kareiviams, kurie išėję iš armijos persikels įsikurti Sibire.

Kaip žinia, šiais ir kitais metais bus atleista 1,200,000 kareivių.

K. K. P. Išleido Labai Svarbią Anglų Kalboje Brošiūrą

Disarmament Means Peace

(Nusiginklavimas Reiškia Taiką)

Parašė TIM BUCK

Tai labiausia laikui atsakanti brošiūra. Nors savo dydžiu nedidelė, tik 32 puslapių, bet gausi žmoniškai žinotinais faktais, patarimais, bei pamokinimais kelyje į atsiekimą pastovios taikos.

Kaina 5 c. ir 3 c. persiuntimui. Užsisakant 5' ar daugiau, persiuntimas apmokamas. Mokestį galite siųsti ir pašto ženklais.

Užsakymus priima ir išpildo Liaudies Balso administracija.

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

Sausio 23 dieną įvykusioje Montrealo lietuvių katalikų moterų šventos Elzbietos Draugijos vakarienėje nebuvo alučio, buvo pasitenkinta arbatėle ir vaisių sunka.

Vakaras, atrodo, praėjo gana smagiai ir ant rytojaus niekam galva neskaudėjo.

Serga K. Tamašauskas. Gydosai Viktorijos ligoninėje. J. Vilkelienė susižeidė ranką, lanko gydytoją. B. Salčiūnas, ištraukus dantį, buvo užsišaldęs, burna buvo sutinus ir dvi savaites negalėjo dirbti.

Linkiu visiems greitai pasveikti.

Alžirijos studentų tautinės sąjungos prezidentas Ait Chaalal, pasikalbėjime su McGill universiteto studentais Montreale, pareiškė, kad 300 alžirijiečių studentų mokosi socialistiniuose kraštuose ir gauna tenai stipendijas.

Jungtinės Valstijos pažadėjusios ateinančiam metam 23 stipendijas.

Alžirijoje, alžirijiečiams esą neįmanoma studijuoti universitetuose dėl francūzų įvairių trukdymų.

Jis atvykęs Kanadon ieškodamas progų alžirijiečiam studentam mokytis Kanados universitetuose.

Montrealo policija įspėjo automobilistus, kad jie šlapia dieną važiuotų atsargiai, nes aptėskus žmogų už nuostolius turi atsakyti vairuotojas.

Ligi šiol buvo mažai krepšiniama domės į pėsčiuosius.

McGill universitete esąs atrastas naujas chemikalas ledui tarpinti, nuo kurio automobiliai nerūdyja, bet jis tenaudojamas tik orlaiviu stotyse.

Šis chemikalas esąs tinkamas ledui tarpinti upėse. Teigiama, kad šis chemikalas ateityje pakeis ledlaužius.

Chemikalo pagaminimas atsieina \$1.00 už galioną.

Montreale ir apylinkėse 1959 metais buvo pavogta 5,500 automobilių. Daugelį automobilių policija surado ir buvo gražinti savininkams.

Ryšium su automobilių vagystėmis buvo suimta 1,375 asmenys.

Už automobilių vagystes dalis kaltės tenka ir savininkams, kurie pastatę automobilių palieką neužrakintą.

Montrealo mieste 1959 metais už "trafiko" taisyklių nesilaikymą buvo nubausta 431,467 asmenys, kurie bendrai sumokėjo \$2,000,000 baudomis.

Važiuotės nelaimių buvo

24,413, kuriose prarado gyvybes 134 asmenys. 159 patys nusižudė.

Montreale 1959 metais iki gruodžio 1 dienos buvo 5,199 gaisrai, kuriuose sudegė turto už \$8,000,000. Taipgi gaisruose žuvo 22 asmenys, kurių tarpe 7 maži vaikai ir 2 ugniagesiai.

Tuo pat laiku 5,000 kartų buvo pašaukti ugniagesiai be reikalo.

Gaisrų priežastys: netikšios elektros vielos, neatsargūs rūkoriai, netikę pečiai ir kitoki netikę instrumentai, neatsargūs elgėsi su jais, taipgi ir vaikai, kuriems leidžiama žaisti su degtukais.

Montrealo policijos viršininkas Langlois ginčija, kad

Montreale vyksta prostitucija su policijos žinia ir net apsauga.

Tuom pat sykiu jis reikalauja duoti dar 465 policininkus. Dabartinio skaičiaus neužtenka sukontroliavimui nusikaltimų mieste.

Vieno kalinio išlaikymas Montreale kalėjimuose kainuoja virš \$2,000 per metus.

Penkiolika McGill universiteto studentų užsimojo patirti, kaip atrodys esant alkanam. Jie neims maisto į burną per 48 valandas. Taipgi jie neapleis universiteto patalpų tuo laiku.

Montrealo priemiestis La Salle šiemet pasiekė 28,000 gyventojų.

B. K.

Dr. Kaškaitis Rašo

MONTREAL. — Kaip jau visiems yra žinoma, kad perėjusiais metais, vykstant ant-rajai Jungtinių Valstijų lietuvių grupei į Tarybų Lietuvą, kartu išvyko nuolatiniams apsigyvenimui plačiai žinomas ne tik Amerikos kontinente, bet ir už jos sienų, didelis visuomenininkas ir žymus, nuosirdus daktaras — Jonas Kaškaitis.

Visi, kurie pažinome dr. Kaškaitį asmeniškai ir iš jo įvairių ir gausių raštų, išleistų sveikatos reikalais knygų ir nuolatos tilpusių sveikatos reikalais patarimų pažangiuose laikraščiuose, labai apgailestavome, kad jis pradingo iš mūsų tarpo, palikdamas didelę spragą. Bet kartu ir džiaugiamės, kad jo viso gyvenimo troškimai išsipildė, kad jam teks laimė užbaigti savo gyvenimą Gimtinėje.

Kadangi dr. Kaškaitis buvo neišsemiamos energijos, kilnios dvasios ir didelių pasiryžimų žmogus, kuris čia labai daug pasitarnavo taip asmeniškai, taip savo profesijoj ir atliko didelius visuomeninius darbus dėl darbo žmonių gerovės, todėl visi, geros valios žmonės, linki jam kuolaimingiausiai įsikūrti savo Tėvų žemėje. Ir visi labai įdomaujasi ir klausia, kaip jam ten gerai sekasi. O kadangi mums teko laimė gauti keletą iš gerbiamo Kaškaičio laišku, tai noriu čia pasidalinti kai kuriomis iš laišku ištraukomis:

"Mieli, Brangieji Mano Draugai!

Jau ilgas laikas ir kantriai laukia Jūsų laiškas. Ir vis man knita paširdžiais griebtis plunksną ir rašyti Jums. Bet darbų ir pareigų našta pastoja kelią. Ir štai šįryt, viską atidėjęs, pildau vidi- nio balso raginimą... Su savo mieląja tėvyne — Tary-

by Lietuva jau šiek tiek susipažinau. Tai stebėtina! Malonus, mielas ir toks savas kraštas. Toki broliški, malonūs, nuosirdūs žmonės ir tokia visa atmosfera taip artima, širdinga ir miela, kad aš ir atsigėrėti negaliu. Didžiai esu laimingas ir patenkintas, kad išsipildė mano viso gyvenimo didysis troškimas. Tiek čia radau tikrų, nuosirdžių draugų, kad juntu lyg atgimęs, pajaunėjęs. Čia Lietuvoje visiškai kitas gyvenimas, kaip kad būdavo to pikčiurnos "Dėdės Samo" "Laisvės ir Demokratijos" sąlyje, su savo niekšiška šaltjo karo propaganda ir atombombiškais grumojimais, su savo karine isterija ir beprasmišku žmonių hauginimu — ji man įkyrėjo ligi gyvo kaulo!..

"Aš apžiūrėjau daug miestų, miestelių ir kaimų bei kolūkių. Žmonės visur dirba, plūša, kuria dar geresnį rytojų. Per tokį trumpą pokario laiką, jau spėjo gražiai atstatyti sugriautus miestus

ir vietoves. Žinoma, dar negalėjo suspėti aprūpinti visu. Dar trūksta namų, butų, nors ir vyksta statyba, kada tik galima. Mūsų lietuvių ir amerikiečių grupė grįžo atgal į Ameriką, o aš jau namie — savo mielojoje Tėviškėje. Teko man gerai padirbėti su plunksna, kol paruošiu knygų grožinės leidyklos draugams savo rankraščius. Lietuvoje žmonės labai daug skaito, lavinasi, domisi visu. Jie toki kultūringi, bet kuklūs, mandagūs ir nuosirdūs, darbingi. Dirba, gyvena, moka gyventi ir džiaugiasi gyvenimu. Jų visai kita psichologija, plati visuomeninė, viltinga, saulėta...

"Savo laiške rašote, kad nepamirščiau jūsų. Ne, Brangieji, niekuomet nepamiršiu jūsų nei amerikiečių spaudos. Kiek kada aplinkybės leis, bandysiu kaip ką parašyti. Gyvendamas Amerikoje 53½ metų tebeturiu visur gerų draugų ir juntu organiniai tebesas su jais surištas".

Apie sugrįžusius ir norinčius sugrįžti į Tėvynę, dr. Kaškaitis savo sekančiuose laiškuose rašo:

"... Su kai kuriais ekskandidečiais buvau susitikęs. Pranas Tumėnas gražiai įsikūręs netoli nuo manęs. Buvau pakviestas pietų, kur greta jo ir jo malonios draugės, buvo dar viena jo draugų porėlė. Kelis kartus buvau susitikęs dar vieną, kitą buvusį kanadietį. Ir jie atrodo gražiai patenkinti savo tėviškėje..."

"Bendrai šitaip yra. Dauguma tokių pribuvėlių — brazilų, argentiniečių, uragvajiečių ir kanadiečių, kurie nebuvo praradę savo pilietybės ir grįžę tėviškėn be keblumų įsikūrę ir sau gyvena ramiai ir laimingai. Kitas dalykas su manim. Aš grįžau dar Amerikos piliečiu. Nors seniai pareiškiau norą tapti Tarybų Lietuvos piliečiu, tačiau įsipilietinimo dalykas yra ilga procedūra,

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šepų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniausių STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrušis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SĄJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRAŠTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILIS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą. Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montreale Atstovą
Mr. Manfred Kory
Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JŪS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: BELair 4860
Montreal 2, P. Q., Canada

Lietuvoje Mirus

Jonui Kisieliui

Reiškiame giliausią užuojautą jo sūnui Liudvikui Kisieliui, gyvenančiam Kanadoj, Montrealo mieste.

J. ir A. Brakniai	A. ir E. Morkevičiai
S. ir U. Doveikai	J. ir O. Mikalūnai
M. ir M. Gudai	J. ir E. Petrauskai
B. ir E. Juraičiai	J. Rūteliotis
B. Kvietinskas	F. ir A. Šiuplevičiai
J. ir A. Lesevičiai	J. Urbanavičius
A. ir K. Liokaičiai	E. Vilkis
K. ir F. Kitiševičiai	Z. ir B. Janauskai

gal dar pora, trejeta mėnesių turėsiu laukti. Atsiet tebesu kaip ir šiaip keleivis. Vistik gyvenu labai gražiai patenkintas, r... ir jaukia nusiuteikęs. Skatinėju, rašinėju.

"Apie norinčius Lietuvoje apsigyventi, šitaip yra: jei asmuo tebėra nenustojęs savo originalios pilietybės ir tebėra dar darbingas, tai jis gali grįžti be kėblumų, toks

būtų čia mielai priimtas ir apgyvendintas. Bet kas gali panašiai daryti, jei turi noro...

"Buvau gana kruopščiai užsiėmęs, derindamas, taikindamas visą eilę pridėkų, papildymų ir įtarpų savo knygos laidai Lietuvoje. Galiausiai šitas nuobodus prirengiamasis darbas baigtas. Visa muzika įteikta "Grožinės Literatūros leidyklai.

Dabar ten mieliosios mašininkės barškina ir spauzdina viską mašinėlėmis. Tada ir vėl aš turėsiu uoliai peržiūrėti, paskui vyriausias redaktorius perskaitys ir gal kada pavasarį galės būti "iškepta" nauja knyga — "Sūkurių ir Verpetai", tai galėtų būti jos toks pavadinimas. Protarpiais, kada prišokdamas, parašau ir koki straipsnelį į laikraščius, užtai gaunu truputį honoraro...

"Spaudžiu Jums ranką tvirtai, nuoširdžiai. Labučių Jūsų gyvenimo draugui ir daug daug kam aplinkui. Montrealą, Torontą, Newarką ir Bruklina nekuomet neužmiršiu.

Spaudžiu ranką!

Jūsų J. Kaškaitis".

Petrė

Britų Medikalių Tyrinėjų Taryba raportuoja, kad pavyko išskirti virusus, kurie atsakingi už papras-

Consumers Gas Co.

Autoritetizuotas Dyeris

Vandens ar oro pečiai iki 5 metų išsimokėjimui prie gazo sąskaitos.

Vandens tankai gazu \$1.75 mėnesiui renduojami. Vasarnamiams vandens tankai 5 gal. karšto vandens į 20 minučių automatiškai.

Alyva ar gazu pečiai iki 5 metų išsimokėjimui. Pirtis (steam bath), 100% automatiška, — priinama kaina galime įrengti jūsų namuose.

Pečius, tankas, pirtis, radiatorius siunčiame į visas Kanados provincijas.

Skambinkite ar rašykite:

Rose Heating - Tinsmith Co.

723 Gerrard St. E. Toronto 8, Ont.

Tel. HO. 6-1623

Savininkai E. J. Zaleckiai

DOMES!!!

Gal turite šeimą, draugų ar giminių Europoje kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pasiūsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykite telefonuokit ar užėikit į mūsų vaistinę ir pasiteiraukit. Mes dabar turime orinį susisiekimą su tarybinėmis respublikomis

Taipgi turime polio dėpų (nuo vaikų paralyžiaus)

WALTMAN'O

DEPENDABLE DRUG STORE

1147 Dundas St. W. ties Ossington

Priešais "Ukrainska Knyha"

LE. 6-2139

Toronto

Siuntiniai iš Hamiltono

Į LIETUVĄ

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

HAMILTON OVERSEAS PARCEL SERVICE

1145 KING ST. EAST
Telephone: LI. 5-1724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, siuvamų mašinų ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. išskiriant pirmadienius.

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiesiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokestis yra Ukrainska Knyha nustatytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynę, skaručių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos. Išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Šutelkia Patogiusį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytas siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko. Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

UKRAINSKA KNYHA Centras ir Skyriai Randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERIJE: — 652 Kingsway St.

PROVINCIOJ GYVENANČIŲ DEMESIUI:

Norėdami pasiųsti savo siuntinius, galite juos prisiųsti į mūsų firmos centrą ar bile skyrių dėl persiuntimo. Savo laiške privalote įdėti sąrašą

siunčiamų dalykų ir kiek už juos buvo mokėta atskirai. Tada mes patikrinsime daiktus ir nustatysime muito sumą ir jums pranešime, kartu nurodysime ir kitas persiuntimo išlaidas. Gavę nuo jūsų mokestį, siuntinį pasiūsim be jokių užvilkinimų, kaip galima greičiau.

LABAI SVARBU nurodyti aiškų ir teisingą adresą, kam siuntinys yra siunčiamas. Daiktai dėl vieno siuntinio (kol nesupakuoti) turi sverti nedaugiau kaip 17½ svaro.

TORONTO IR APYLINKĖS GYVENTOJŲ DEMESIUI:

Pranešame, kad jau yra atidarytas ir veikia mūsų įstaigos skyrius Toronte sekanciu adresu:

UKRAINSKA KNYHA

1162 Dundas St. W. — LE. 4-7551

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta.

Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

UKRAINSKA KNYHA

962 Bloor St. W. Toronto 4, Ont.

Telefonas: LE. 4-7551

ROJUS MIZARA

Lenkijos Liaudies Respublikoje

Vykdamas į Lietuvą taip galvoju: ot, jei pasitaikytų proga nors trumpam laikui nuvykti į Lenkiją ir susipažinti su Seinų apskrityje gyvenančiais lietuviais, su jų buitimi, tai būtų gerai!

Matyt, panašiai galvojo ir kai kurie Lenkijos lietuvių veikėjai, sužinoję, kad aš esu Lietuvoje. Jie siuntė Lenkijos ambasada Maskvoje pareiškimus, kad ji man padėtų pas juos atvykti. Bet ambasada tokiais dalykais ne užsiima, ir ji man nieko nesakė. Tačiau, kai aš nuvykau į ambasadą Maskvoje prašyti vizos, pamačiau, kad ji turi telegramų mano vykimo reikalui. Dėl to ir viza man buvo duota be jokių ten apsiklausinėjimų — užteko atlikti formalumus. Vizos davėjas tik paklausė:

— Ar tamsta žinote datą, kurią pasieksite Lenkiją?

— Nežinau, — atsakiau.

— Reikėtų žinoti ir mums pasakyti. Mes duotume žinią Varšuvai, kad jus ten pasitiktų, kad parūpintų nakvynę ir t.t.

Aš gerajam tarnautojui šiltai padėkojau ir priminiau, kad Vilniaus visuomeninės organizacijos turi ryšį su Lenkijos lietuviais, tuo būdu jos ir praneš jiems kurią dieną Lenkijoje būsiu.

Dieną prieš išvykimą, valgiau restorane pietus, kur kai kada valgo ir operos solistė Irena Jasiūnaitė. Pasitaikė sėdėti prie vieno stalo, tai aš jai ir papasakojau, kur rytoj abudu su žurnalistu V. Zenkevičium vyksime.

— Vytautui, — sakau, — tai gera. Jis turi žmoną. Marytė bus aerouoste jam palinkėti laimingos kelionės, o mano žmona gyvena Niujorke...

— Jei tamsta sutinkate, tai aš atvyksiu palinkėti jums gero vėjo.

— Prašau! Man tai bus ne tik malonumas, o ir garbė.

Taip, aerouoste buvo ir Marytė ir Irena, ir mūsų, nuostabai, H. Zimanas. Lėktuvas, skriejantis iš Maskvos į Varšuvą, nusileidžia, ir mudu su Vytautu neužilgo jin sėdame, pasakydami išlydėtoms ir Vilniui "ligi pasimatymo!"

Už kelių minučių mes jau esame viršuje debesų. Dairausi į sankelivius, kurių buvo 18, gal pamatysiu kokią pažįstamą. Nėra tokių. Pačiame lėktuvo gale sėdi šauniai išsipuošusi jauna dama, gal kokio diplomato žmona ar dukra. Vyksta pora kiniečių. Dauguma sankelivių snūduriuoja. Vytautas užimtas: kalbasi su jauna, dai-

lia maskviete stiuvardese. Aš bandau užsnausti, bet kol prisirengiau, lėktuvas jau atsargiai leidosi žemyn, žemyn, ir staiga jaučiame žemę motiną. Mes jau Varšuvos aerouoste Lokoncie.

Vilniuje orą palikome sausa ir šaltoka, o Varšuvoje radome lietuvių.

Mums prisistato Lenkijos — TSRS Draugystės draugijos atstovės: generalinė sekretorė Edvarda Orlovska ir Tatiana Galkovskaja. Pastaroji — gidas; vartoja lenkų, rusų ir anglų kalbas.

Dairausi po aerouostą: jis didelis, pilnas lėktuvų. Judėjimas čia kaip bet kuriame Amerikos didmiesty.

Idomi Edvardos Orlovskos praeitis. Ji — sena revoliucionierė. Ji — kovotoja dėl liaudies laimingos ateities, kovotoja iš pat jaunų dienų.

— Vilnius man gerai pažįstamas miestas, — pasakoja maloni, draugiška moteris. — Kai Vilnija buvo Lenkijos okupuota, aš, kaip komjaunuolė, dirbau ten, organizavau, šviečiau, kiek galėjau, jaunimą, traukiau jį į kovą prieš eksploatatorius. Na, ir to pasėkoje, teko keleris metus pabūti Lukiškių kalėjime Vilniuje. Tai buvo tuoj prieš Antrąjį pasaulinį karą...

Šiandien E. Orlovska sveikata didžiutis negali, bet ji kupina entuziazmo ir džiaugsmo, kad jos gimtasis miestas eina nauju keliu į šviesią ateitį.

Ji džiaugiasi, kad tarp Lenkijos ir Tarybų Sąjungos draugiškumo ryšiai tvirtėja, ir nori ir dirba tam, kad tarp visų šalių būtų taikus sambūvis.

— Mes, mieli svečiai, — sako Orlovska, — padėsime jums viskuo, kad Jūsų Lenkijoje buvimas būtų smagus, linksmas ir vaisingas.

Kalbuosi su Tatiana Galkovskaja, jauna, malonia varšuviete. Man rūpi patirti, kaip ji gyvena, kaip ji į gyvenimą žiūri. Moteriškė aiškina:

— Tarnauju Lenkijos-TSRS Draugystės draugijoje, padėdu, kuo galiu, iš kitur atvykstantiems svečiams, daugeliui patarnauju ir vertėja.

— Ištekėjusi?

— Taip, taip! Vyras diplomatinėje tarnyboje. Turiu gražų sūnelį... Bet... Štai ir mūsų šaunioji Varšuva!

Nors buvo apsiniaukę, debesuota, nors lynojo, tačiau iš tolo mačiau Varšuvos baltuojančius pastatus, tokius didingus ir masyvius.

Įvažiuavau į miestą, metus pirmą žvilgsnį į gatves, į judėjimą, Varšuva atrodė man panaši Čikagai, tik čia viskas kvepėjo naujumu. Dailūs mūro pastatai, gatvės plačios, jomis kursuoja dar elektriniai tramvajai, sujungti po du.

Varšuva!.. Varšuva — miestas, kurio vieton besmegenis Hitleris buvo pasiryžęs palikti tik kalnus griuvėsių, tik miesto vardą be vieno pastato! Ir fašistiniai bestijos darė visą, kad tai būtų pasiekta. Ir jie griovė, griovė, lygino miestą su žeme. Sakoma, buvo ir pačių lenkų, kurie, pasibaigus karui, abejojo, ar verta Varšuvą atstatyti šioje vietoje, ar nepradėti miestą statyti kur kitur.

Varšuva — nauja Varšuva! Daili Varšuva. Kiekviena žmogų sužavinti Varšuva, nes ji nemirštanti, kaip nemirštanti tauta, kurios sostinė miestas tarnauja. Ir aš tirpstu džiaugsmu, kad man tenka važinėti ir vaikščioti atgimusios, atsinaujinusios Varšuvos platiomis gatvėmis.

— Pasibaigus karui, — man pasakoja, — čia gyveno, sulindę į griuvėsius, ir rūsiu, po griuvėsiais, apie 40,000 žmonių. Šiandien mūsų miestas turi arti 1,500,000 gyventojų, tiesa, ankštai gyvenančių, bet jau butuose.

Yra dar griuvėsių. Yra dar didžiulių pastatų griaučių, kurių tūlus, sako žmonės, vyriausybė paliks "atminčiai", paliks liudininkais to, kas buvo, kad jie bylotų ir bylotų būsimoms genterkams apie fašistinio siaubo baisenybes, apie lenkų tautos ir jos sostinės išgyventas kančias.

Mes vykstame į Hotel Bristol. Šis angliška pavadinimą nešiojantis viešbutis buvo statytas seniai, ir jam kaip ir kai kurioms bažnyčioms, teko laimėti išlikti nuo fašistinių bombų.

Mudu su V. Zenkevičium gauname didoką kambarį su dviem lovom ir visais patogumais — vonia, dušu, nuolat yra šiltas vanduo. Švara pirmos rūšies, patarnavimas — taipogi.

Bristolio viešbutyje yra didžiulis restoranas su trimis erdvomis salėmis. Pirmosios dvi užsidaro anksčiau, o trečioji apie 3 val. ryto. Čia žmonės, vakarais ilgiau dirbą, gali atvykti užkasti ir pasidalinti žodžiu; čia griežia orkestras ir publika gali pasakyti, kas nori.

Čia yra nedidelė parduotuvė — marškinių, megztnių ir visokių suvenyrų. Vienus jų gali pirkti už zlotus, kitį parduodami tik už dolerius — jie importuoti.

Greta viešbučio veikia nedidelis kabaretas "Špak", kur gali gauti kavos, ir vyno, taipgi lengvų užkandėlių. Kabaretas įdomus tuo, kad jame programa aukštame lygyje. Čia nematysi pusnuogių merginų; čia išgirsi tik monologus, dialogus, dainuokas ir kt. numerius, kuriuose dažnai žnybtelėjama į pašonę biurokratams, sėdintiems "aukštenybėse". Ateina čia ir jie patys pasiklausti ir pasijuokti. Bet jėjimas į šį kabaretą (porai valandų) 30 zlotų asmeniui.

Varšuva turi nemaža panašaus, ką galima matyti "Vakaruose".

Sužinojė, kad mudu su Zenkevičium esame sostinėje, tuoj atvyko į viešbutį Leonidas Romanovičius, Maskvos "Pravdos" korespondentas Varšuvoje. Romanovičius aš buvau anksčiau sutikęs Vilniuje pas Zimanus. Tai įdomus vyras. Gimęs ir auget Vilniuje, matęs karšto ir šalto, lietuviškai gerai kalbąs, dabar jis teikia žinias iš Varšuvos "Pravdai".

— Tik sakykite, kokios paslaugos jūs norite, aš esu pasirėngęs ją suteikti, — užtikrino mudu žurnalistas. — Automobilių turiu, galiu padėti.

Bet mes iš jo paslaugos jokios tą vakarą nenorėjome: mums buvo parūpinti bilietai pamatyti angliška operetę lenkų kalba "The Vagabond King" ("Krol Wlaczęgow"). Vaidyba, muzika ir dainos buvo atlikta gerai, tačiau niujorkiško pastatymo nepralenkė.

Kitą vakarą mačiau Bizet "Karmen", pastatytą Varšuvos Valstybinėje operoje. Karmecitos rolę atliko Kristina Šcepanska, o Don Chosės — Francisek Arno. Tenka pastebėti: visas operos kolektyvas — jauni žmonės, nauji jaui talentai. Man buvo sakyta, jog geriausia šiuo metu Lenkijos opera yra Poznanėje.

Tiek operetėje, tiek operoje stebėjau publiką, bandydamas palyginti ją su Vilniaus teatrų lankytojais. Rodosi, Vilniaus operos lankytojai (aišku, kalbu vyriausiai apie moteris) puošiasi dailiau, prašmatniau už Varšuvos operos publiką. Tačiau Varšuvos operos lankytojos atrodė "gyvenės", "varkarietiškesnės". Pertraukų metu mačiau daug lenkų mergaičių ir senesnio amžiaus moterų rūkant, ko Vilniuje nepastebėjau. Ir lenkės rūko lyg su kažkoku pasididžiavimu, tarytum ne tam, kad norėtų, o kad parodytų savitą fasoną.

Gal iš tikrųjų tik "dėl fasono" jos ir rūkė.

Kultūros ir Mokslo palociuje

Nežiūrint, iš kurios pusės į Varšuvą važiuosi, pirmiausia pamatysi besistiebiančių dangų aukštą baltuojantį pastatą — Kultūros ir mokslo palociu. Tai Tarybų Sąjungos dovana Lenkijai. Tai be kit ko Varšuvos papuošalas.

Didelę Haidą padarytas, kuris, būdamas Varšuvoje, nepamatytų Kultūros ir mokslo palociaus iš vidaus, kuris nesupazintų su jo vaidmeniu. Aš toš klaidos išvengiau.

Palociaus direktorius yra Barševskis, viduramžis vyras ir labai malonus. Užėjome mes tik pusvalandžiui, bet praleidome tame nepaprastame palociuje apie tris valandas.

— Norint viską pilniau pažinti, — sakė direktorius, — turėtumėt čia praleisti ištisą dieną.

Ir čia mes buvome pirmiausiai pavaišinti kavute, tuomet padarėme apžiūrą stebuklingai turtingo ir įdomaus palociaus.

Palocius buvo pradėtas statyti 1952 metais, o pabaigtas 1955-aisiais. Jį statė TSRS architektai ir darbininkai. Kiekviena plyta, kiekviena vinis, kiekvienas didžiausias ar mažiausias daiktelis, reikalingas palociaus pastatymui buvo atvežtas iš tarybinių respublikų. Yra salių, kurioms net ir baldai buvo atvežti iš Tarybų Sąjungos.

Dovana didelė, dovana, galima sakyti, amžina.

— Kažin, kiek visa tai lėšavo? — klausiu direktoriaus.

— Nežinau, niekas pas mus to nežino, bet žinome, jog visa tai šiandien pinigine verte nebūtų galima ir apskaičiuoti.

Palocius turi 45 aukštus su 288 salių bei kambarių. Jame mokosi ir dirba 23,000 asmenų. Veikia mokyklos: yra trys redakcijos, penki teatrai, penki kinoteatrai; jaunimo rūmai, puikus maudymuisi baseinas, koncertų salė, kongresams salė su 3,000 vietų; du restoranai, 16 bufetinių užkandinių ir t.t.

Ligi šiol, sakė direktorius, jau buvo parduota daugiau kaip 27 milijonai bilietų į visokias pramogas, vykusias palociuje. Veikia muziejai, vyksta visokios parodos. Šį palocių dažnai vienokiais bei kitokiais reikalais aplanko po 50,000 žmonių kasdien.

Kiekviena salė skirtingai įruošta ir išpuošta. Visur žvilga marmuras — pilioriai atrodą kaip pasakiški.

Nepamirštamą įspūdį manyje paliko kongresų salė: didelė, moderniškai nušviesta, liuksusiškai išpuošta, ži-

noma, su visokiausiais patogumais. Neatsimenu, kad būčiau kur kitur tokią matę. Nemanau, kad tokių pasau-lyje būtų daug.

Kur tik žvilgsnį meti, vi-sur matai savitą stilių ir re-tą grožį.

Išėjęs iš palociaus, aš net pagalvojau: ar ne per daug čia buvo liuksuso prikrauta?

Lenkai turi teisės didžiuo-tis savo Kultūros ir mokslo pasaugimui!

Privatinės krautuvėlės

Lenkijoje kol kas leidžia-ma veikti smulkiai privatinei prekybai. Nemaža yra krau-tuvėlių privačiose rankose. Daugiausiai vis kaklaraiščių, marškinių, megztinių ir kito-kių smulkių rūbėlių krautu-vėlės; nemažo jose yra ir juvelyrinių daiktelių, visokių žibučių. Daug šiose krautu-vėlės; nemaža jose yra ir tuotų daiktų; kainos bran-gios.

Pridėsiu dar ir tai: iškei-tus dolerį į zlotus ir jais per-kant privatinėse krautuvėlė-se parduodamus daiktus, jie atsietų kur kas brangiau negu tokius daiktus pirktum Amerikoje.

Už dolerį čia gaun. (ofi-cialiai) 24 zlotus. Bet, gir-dėjau, Varšuvoje smarkiai veikia juodoji rinka, kurioje už dolerį moka ir po 50 ir po daugiau zlotų.

Man sakė vienas žymus valdžios žmogus, kad priva-tinės prekybos Lenkijoje die-nelės suskaičytos.

Kai kam ši prekyba prime-na kadaise Tarybų Sąjungo-je veikusį Nepą.

— O kada jūs manote baigti kolektyvizaciją žemės ūky? — klausiau.

— Tam ims nemaža lai-ko, — buvo atsakymas.

Vykstame toliau

Gerokai apsidairęs Varšu-voje, ruošiausi grįžti atgal pas Lietuvos sieną susitikti su lietuviais.

Bet prieš išvykdamas į Seinų apskritį, nusitariau pasikalbėti su Lenkijos Jung-tinės Darbininkų Partijos Centro Komiteto tautinių mažumų komisijos pirminin-ku Aleksandru Slavų. Vyko-me abudu su V. Zenkevi-čium.

Pastatas, kuriame veikia Centro Komitetas, didelis, naujas ir dailus, visur tik blizga, — švara nepaprasta. A. Slavas mus priėmė su ka-vute ir lengvais užkandėliais. Tai viduramžis, neaukšto ū-gio vyras, gerai pažįstas sa-vo pareigas ir mokąs papa-sakoti apie tautinių mažumų problemas Lenkijoje. Jis kal-bėjo lenkiškai, o aš — lietu-viškai; V. Zenkevičius buvo vertėjas.

Lenkijoje lietuvių, sakė A. Slavas, yra apie 20,000, o gal kiek ir daugiau, bet ne-viršys 25,000. Dauguma jų gyvena Bialistoko vaivadijo-

je. Seinų apskrityje, Lietu-vos pasieny, yra ištisi lietu-viški kaimai ir valsčiai. Tautinis jaunimas ten labai stip-rus.

— Jie ten turi septynias savo pradžios mokyklas, o kitose aštuoniose pradžios mokyklose lietuvių kalba dėstoma kaip privalomas da-lykas. Punske veikia lietu-viška vidurinė mokykla, o Seinų vidurinėje mokykloje lietuvių kalba dėstoma kaip privalomas dalykas.

Sakė, Seinų apskritį jau yra šeši lietuvių kolūkiai ir vienas valstybinis ūkis. Bendrai, lietuviai su lenkais sugyvena gražiai, bet tai ne-reiškia, kad nevyktų smul-kių nesusipratimų. Ot, atsi-randa iš tamsių lenkų gaiva-lų, kurie kai kada pasijuo-kia iš lietuviškai kalbančių-jų, bet tai ne dažnas atsiti-kimas ir partija prieš tai ko-voja.

— Ar tamsta žinote, kad Punsko katalikų bažnyčioje buvo iškilęs savotiškas skan-dalėlis? — klausia Slavas.

— Ne, nežinau.

— Punsko parapiją suda-ro lietuviai, bet klebonas bu-vo lenkas. Vadinasi, "pa-mokslai" ir viskas bažnyčio-je buvo atliekama lenkų kal-ba. Lietuviai ėmė reikalau-ti, kad būtų lietuvis kunigas, bet aukštoji Lenkijos dvasi-ninkija atsakė jų reikala-vimą išpildyti. Lenkai kuni-gai sakė: Panelė švenčiausia kalbėjo lenkų kalba, o ne lie-tuviška, todėl ir bažnyčioje "šventą žodį" reikią skelbti lenkų kalba, kurią Panelė švenčiausia suprastų. Na, ir mūsų partija buvo priver-s-ta įsikišti. Reikalavome vys-kupo, kad jis paskirtų Puns-ko bažnyčiai lietuvių kunigą.

— Paklausė jis?

— Taip, vyskupas mūsų reikalavimo paklausė; dabar Punsko lietuviai turi lietu-vi kunigą.

Toliau A. Slavas pasakė, kad dalis Lenkijos lietuvių, ypatingai inteligentija, bai-gia nutautėti. Tūli jų veda lenkaites arba lenkai — lie-tuvaites, na, tokiu būdu jų vaikai jau mokomi tik len-kiškai. Yra lietuvių Varšu-voje, Krokovoje, Vroclove, Ščėcine; yra lietuvių profesorių bei dėstytojų universi-tetuose, bet kai kurie jų jau atitrūkė nuo lietuvių bend-ruomenės.

Klausiau, ar nereikėtų pradėti leisti kokį laikraštį bei žurnalą Lenkijos lietu-viams jų pačių kalba?

— Mes apie tai seniai gal-vojamė, — atsakė jis. — Bet kas jį redaguos? Seiniečiai savo tarpe redaktoriaus ne-turi. Na, o jei tokį žurnalą redaguotų asmuo, gyvenąs Varšuvoje bei Krokovoje, tai jis būtų bevertis. Mes nori-me, kad patys seiniečiai būtų leidėjais ir redaktoriais, vals-tybė, žinoma, jiems padėtų materialiai.

A. Slavas palietė mokyk-las bei mokyklinius vadovė-lius.

Lietuviai nori, kad mes čia juos aprūpintume lietuviš-kais vadovėliais. Mes pata-riamė jiems naudotis Lietu-voje išleistais vadovėliais, bet kai kurie jų to daryti nenori, sako, Tarybų Lietu-voje išleisti vadovėliai esą per daug "kairūs". Gerai, mes leidžiame jiems vadovė-lius, bet tai daro nemaža valstybei nuostolių. Vienam vadovėlio egzemplioriui at-spausdinti mums lėšuoja apie 35-40 zlotų, o jį parduo-dame už 5-5 zlotus. Lietuvių kalba literatūros daug išlei-ti mes negalėsime. Norime, kad Tarybų Lietuva čia sto-tų mums į talką, kad ji ap-rūpintų Lenkijos lietuvius savo knygomis — ypatingai iš grožinės literatūros.

Kai baigėsi pokaltis apie lietuvius, klausiau A. Slavo apie kitas tautines mažumas Lenkijoje.

— Apie kiek yra ukrainie-čių?

— Apie 250,000, — buvo atsakymas.

— Baltarusių?

— Taip pat apie 250,000. Ukrainiečiai ir baltarusiai turi savo spaudą, savo dien-raščius. Aišku, ir savo mokyklas.

Lenkijoje gyvena apie 35-000 slavokų; jie taipgi turi savo mokyklas ir spaudą. Daug slavokų jau gyvena kolūkiuose. Gyvena Lenkijo-je apie 5,000 graikų ir apie tiek pat makedoniečių politi-nių pabėgėlių. Žydų gyvena apie 40,000 ir jie palaiko sa-vo kultūrinę draugiją. Nema-ža žydų, sakė A. Slavas, išvyko į Izraelį. Išvykti jiems buvo leista, bet dabar dau-gelis jų jau prašo, kad pri-imtume atgal; skundžiasi sa-vo nedalia, sunkiu gyvenimu. Bet Lenkijos vyriausybė to-kiems atsako: pagyvenkite ten dar metus kitus, gal vė-liau kada nors ir padėsime jums sugrįžti.

— 1957 metais Lenkijoje gyveno apie 75,000 vokiečių. Jų čia butis nebuvo labai gera, kadangi, žinote, lenkai dar nepamiršo, ką vokiškė-jai fašistai padarė mūsų kraš-tui karo metu... Na, tai ir į nekaltus vokiečius dažnai buvo žiūrima kreiva akimi. Tuo būdu pastaruoju laiku apie 72,000 vokiečių išsikėlė į Vokietijas, — į Rytinę Vo-kietiją apie 70 procentų.

Rusų Lenkijoje taipgi gy-vena. Nemaža jų atbėgo tuo-juo po Pirmojo pasaulinio karo — tai vis "baltieji", ca-ristiniai rusai. Atbėgo jų ir po Antrojo pasaulinio karo. Ir šeiminkas pabrėžė:

— Kaip matote, pas mus viskokių tautinių grupių yra nemaža. Jų tarpe maišosi ir antitarybiniai elementai, bet mes jiems neleidžiame skleis-ti antitarybinės propagan-

dos. Lenkijos Liaudies Res-publika palaiko tamprus draugiškus ryšius su Tary-bų Sąjunga ir juos tvirtins, o ne atleis. Mūsų šalis — socialistinė šalis.

Pasikalbėjimas baigėsi. Padėkoję A. Slavui už ži-nias ir draugišką priėmimą, skyrėmės.

Pro Bialistoką į Seinus

Buvome pasimoję į Seinus vykti automobiliu, bet oras neleido: lijo ir šalo, keliai apledėjo, slidūs. Tai nusita-rėme į Bialistoką vykti trau-kiniu, o iš ten į Seinus — mašina. Nuo Varšuvos į Sei-nus tolis — arti 400 kilomet-rų.

Pasiekę Bialistoką, pama-tėme: visos gatvės kaip stiklas, apledėjusios. O šal-ta! Kaip gerai padarėme, kad vykome traukiniu. Viet-os žmonės mums sakė:

— Bialistoke šalta, bet ne taip, kaip Seinuose bei Su-vaikuose. Suvalkai skaitomi "Lenkijos Sibiru" — ten vi-suomet šalčiau negu kitose Lenkijos dalyse.

Nusitarėme tą dieną į Sei-nus nevykti. Kambarius ga-vome naujutėliame viešbuty. Visur kvepėjo dažai, o vesti-bulyje dar dazytojai dirbo. Viešbutis dailus. Veikia už-kandinė, taipgi geras resto-ranas, kuriame vakarais griežia orkestras ir svečiai gali pasišokti.

Rūpėjo pasimatyti ir pasi-tarti su Bialistoko vaivadi-jos (gubernijos) vadovais. Netrukus susitikome su jais. Pasitarime dalyvavo A. La-ševičius, Bialistoko vaivadi-

jos Darb. Jungt. partijos pir-masis sekretorius; J. Popko iš vaivadijos tarybos prezi-diumo; J. Sienkevičius, par-tijos komiteto propagandos sekretorius, K. Michalskis, Lenkijos - TSRS Draugystės draugijos Bialistoko vaiva-dijoje sekretorius; Alek-sandras Lebedzinskis; LJ-DP Seinų apskrities komite-to sekretorius.

Kalbėjomės prie užkan-džių ir kalbėjomės vyriausiai apie lietuvius Lenkijos pilie-čius.

A. Laševičius padėtį tarp lietuvių dėstė panašiai, kaip Varšuvoje ją aiškino A. Sla-vas. Galima priminti, jog A. Laševičius plataus žinojimo žmogus. Kiekvienu klausimu jis buvo gerai susipažinęs ir mokėjo jį marksistiškai aiš-kinti. Miela su tokiais žmo-nėmis kalbėtis! Jokio lenkiš-ko šovinizmo ne pas vieną jų nepasireiškė.

— Nedaug tautinių mažu-mų žmonių liaudiškoje Len-kijoje yra, — sakė jis, — na, bet kiekvienai mažumai mes taikome lenininį principą: kultūra — tautinė, turinys — socialistinis.

Aš ir čia iškėliau lietuviš-ko laikraščio ar žurnalo klausimą. Į tai A. Laševi-čius atsakė:

— Laikraštį Lenkijos lie-tuviai turės. O tamstą mielai prašome nuvykti į Seinų apskritį ir laisvai, be jokių kliūčių ir trukdymų, susitik-ti su savo tautiečiais. Mes tamstą mielai pasitinkamė, na, gerai žinau, kad būsite mielai sutiktas ir pas mūsų lietuvius valstiečius.

(Bus daugiau)

Advokatas - Notaras
WILLIAM PALAMAR
Suite 133
17. QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

Lilia Flower Shop
630 QUEEN ST. W. TORONTO
Specializuojamės Prirėngime Gėlių Vestuvėms,
Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams.
Telefonas EM. 6-4183

ZUVŲ PARDUOTUVĖ
Parkdale Fish
2204 Dundas St. W. — Toronto
Roncesvalles & Dundas Kampas
Telefonas LE. 2-2692
Parduodame šviežias, rūkytas ir konservuotas žuvis
Didelis pasirinkimas rūkytų ungurių.

Pranešimai

Toronto, Ont.

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 7 dieną po piet, savo svetainėj, 160 Claremont St.

Visi nariai ir narės kviečiami atsilankyti. Taipgi primenam nariams, kad peržiūrėtumėt nario knygetes ir persitikrintumėt, ar jūsų mokesčiai neatsilikę. Yra eilė reikalų aptarimui. Tad nepatingėkit ateiti.

Susirinkimas įvyks apatinėj salėj.

P. Pajuodis
Kuopos sekretorius

Padėkos Žodis

Siuomi nuoširdžiai dėkoju už išreikštą man užuojautą, dovanas ir atlankymą manęs man susirgus.

Jūsų užuojauta buvo didelė man moralė pagalba ir padėjo nugalėti rimtą ligą.

Ačiū visiems ir visoms.
A. Gužauskas

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos
Toronto Kuopos Ruošiamas

Liaudies Balso Vajaus Užbaigtuvių

Banketas - Šokiai

Šeštadienį, Vasario (Feb.) 13 d.

Lietuvių Salėj, 160 Claremont St.

Bus patiekta karšta vakarienė. Pasivažišinimui įval-rūs gėrimai. Šokiams geras orkestras.

Maloniai kviečiame visus atsilankyti

Vakarienė bus patiekta 6.30 val. vak.
Vakarienei ir šokiams bilietas \$2.00

Vajaus Komitetas

TORONTIEČIŲ KRONIKA

Didelis balius

Praėjusį šeštadienį Lietuvių salėje buvo didelis balius atžymėjimui E. ir B. Jurczekų 20 metų vedybinio gyvenimo sukaktuvių, kurias suruošė jų giminės ir draugai ir draugės. Svečių buvo pilna salė, kurie buvo skaniai pavaišinti, o jie, iš

savo pusės palinkėjo jubiliejantams ilgiausių metų ir apdovanojo gražiomis dovanomis.

Eddie Jurczek yra lenkų kimės kanadietis, o Birutė Jurczek yra Morkių duktė. Birutė eilė metų priklausė prie Bangos choro, kol šeima priverstė pasitraukti. Jie augina tris vaikus. Abu draugiški, linksmi žmonės, tad turi daug ir draugų.

Vėl ligoninėj

P. Daugėla, kuris buvo jau išėjęs iš ligoninės ir jautėsi gana gerai, pastaruoju laiku buvo vėl išvežtas į ligoninę, kadangi jo sveikata vėl pablogėjo.

Jis turėjo operaciją ant vidurių ir matyti ausidare komplikacijos.

Susižeidė

Draugas Jonas Morkūnas darbe labai susižeidė ranką. Mašina smarkiai sužeidusi rankos pirštus.

Ligonis gydosį namie, gydytojų priežiūroj.

Apsivedė

Teko patirti, kad apsivedė Pr. Jakimavičius su Mažri-

"Kontroliuojamas ir visuotinas nusiginklavimas mūsų laikais būtinas".
— Prez. Eisenhower

Jūs esate kviečiami dalyvauti
Viešame Susirinkime
už

Taiką ir Nusiginklavimą

MASSEY HALL

Sekmadienį, Vasario 7 Dieną, 8.15 v. vak.
Kalbėtojai ir koncertinė programa

Rengia Kanados Taikos Kongresas
Ir Toronto Taikos Draugija

"Dar yra laiko, broli".

(Iš "On The Beach" filmo.)

S. HUOK STATO

Maskvos Valstybinę Simfoniją

Su konduktorium — Konstantinu Ivanovu
Solistas — EMIL GILELS

Pasauliniai pagarsėjęs Tarybų Sąjungos pianistas

Antradienį, vasario 9 dieną, 8 val. vak.

MAPLE LEAF GARDENS, TORONTO

Tikėtus galima užsisakyti laiškais: įdėkit užad-resuotą su pašto ženklų voką ir mokesčiu ir pasiųskit Maple Leaf Gardens. Įžanga: Main Floor — \$8.00, Boxes and Rear Floor — \$6.00, Blues — \$4.00, Greens — \$3.00, Greys — \$2.00; arba asmeniškai: Maple Leaf Gardens ir Troika Book Shop, 799A College St.

miene.

Pr. Jakimavičius yra bu-
vęs albertietis. Jis atsikėlė į
Torontą prieš porą mėnesių.
Laimingo jiems šeimyni-
nio gyvenimo.

Rep.

Vakarai pasiūlė, kad būtų
leidžiama daryti mažus požė-
vinius nuklinius bandymus.
Tarybų Sąjunga stovi už tai,
kad nukliniai bandymai būtų
visai uždrausti.

Derybos eina toliau.

DETROIT, MICH.

LIETUVISKA UZEIGA

SCOTTY'S INN

330 E. Congress at Randolph
(Skersai gatvę nuo Grey autobusų stoties)

Draugiškai patarnaujama
Alus — Vynas ir įvairūs likerai

Savininkai
Jean ir Al

Telefonas
WOODWARD 4-7128

Belsize Tailors

J. RACIO

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykis

Taipgi parūpiname nupiginta kaina medžiagos
dėl siuntimo Lietuvoje.

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių,
maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, ištiria
akių nervus, nuo kurių pa-
eina nervuotumas ir galvos
skaudėjimas. Pritaiko aki-
niu.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.

(Westoniečio K. Doveikos žentas)

Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus
galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Tel. HO. 6-8252
Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens
nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokius
skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinių Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto